

ČESKOBRATRSKÁ
CÍRKEV
EVANGELICKÁ

ČESKÝ BRATR

TÉMA

TĚLO A DUŠE

cena 30 Kč

ročník 98

12/2022

Evangelický měsíčník

- 8 Rozhovor s psychologem Štěpánem Vymětalem – L. Ridzoňová
- 14 Šlo by to bez těla? – P. Gallus
- 28 Církve jednaly o pomoci Ukrajině – J. Hofman
- 41 Nebudeme se bát – P. Pokorný

AKREDITOVANÉ KURZY PRO PEDAGOGY A ASISTENTY PEDAGOGA PRAKTICKY, PŘÁTELSKY, TVOŘIVĚ

KVALIFIKAČNÍ KURZ PRO ASISTENTY PEDAGOGA
OD 24. 2. 2023, 8900,-

MOTIVACE A AKTIVIZACE ŽÁKŮ S/BEZ SVP
7. 6. 2023 (8 h.), 2000,-

PODPORA ŽÁKŮ S PAS
29. 4. a 13. 5. 2023 (16 h.), 3200,-

MÍSTO VÝUKY: EVANGELICKÁ AKADEMIE, PRAHA SPOŘILOV
BLIŽŠÍ INFORMACE: WWW.EAPRAHA.CZ (UCHAZEČ)

TÉMA

- 7** Biblická úvaha – *M. Sedláčková*
- 8** Rozhovor s psychologem Štěpánem Vymětalem – *L. Ridzoňová*
- 12** Pouť je příležitost, kdy se mohu nechat vést – *D. Balcar*
- 14** Šlo by to bez těla? – *P. Gallus*
- 16** Přežila rakovinu. Teď lidem pomáhá jí předejít – *ARo*
- 18** Otázka na tělo – *A. Rozbořilová*

MLÁDEŽ

- 23** Podzimní tmelení COMu – *K. Sojka*
- 24** Zázraky se dějí – *J. Pechar*

MOJE CÍRKEV

- 27** Hudba pomáhá člověka nést životem – *A. Rozbořilová*
- 28** České církve jednaly o pomoci Ukrajině – *J. Hofman*
- 30** Dvacet pod dvacet aneb když je všude daleko – *J. Hamariová, A. Rosický*
- 32** Luhačovický zázrak – *D. Chladilová*
- 33** Po dvou letech trochu jinak – *J. Korbel*
- 34** Konference o hranicích života a víry na ETF – *T. Landová*
- 35** Zemřela mi třetí babička – *R. Vlasák*
- 36** Neštěstí přináší kromě zmaru i příležitost k učení – *B. Baštecká*

DIAKONIE

- 37** Náruč Diakonie v Ostravě – *A. Šůra*

SLOVO

- 41** Nebudeme se bát – *P. Pokorný*
- 44** Impulzy víry na Evangelické teologické fakultě – *J. Hofmanová*
- 45** Otevřená náruč církve – *M. Balcar*
- 47** Slovo čtenářům – *A. Rozbořilová*
- 48** Mladá výtvarnice zachytila současné modly – *ARo*
- 49** Broučku a cvoku přenáramný... – *Z. Eminger*
- 51** Poetická knížka o Haně – *D. Ženatá*
- 53** Poslední slovo – *D. Ženatý*

ÚVODNÍK

Když duše hovoří tělem

Koncem listopadu vyšel v časopise Respekt článek Petra Třešňáka s názvem „Kdo zabil Dorotu Š.“. Vypuly v něm na povrch šokující okolnosti úmrtí klientky domova pro lidi s postižením, kterou v průběhu noční směny brutálně zardousil její pečovatel, protože byla neklidná.

Četla jsem tu reportáž v šoku a s pohnutím. Kauzu Doroty Š. chápu jako lidskou tragédii a nastavení zdravotního systému v ČR jako defektní. Nejsem schopna fundovaně o věci hovořit, ráda bych ale, aby smutný příběh Doroty byl majákem, který bude výstražně svítit, dokud se české zdravotnictví neuzdraví.

Mým ani Třešňákovým záměrem není demonizovat pečovatelské ani zdravotnické profese. Já sama mám vhléd z první ruky a vím, že péče o druhé je nesmírně náročná. Podpůrné mechanismy potřebují ve své celkově vyčerpávající službě druhým i pečovatelé.

Text poukázal na to, že se v přístupu k lidem s mentálním postižením kriticky mýlíme. Nerozumíme jim. Máme tak sklon redukovat podporu, kterou jim poskytujeme, na péči o jejich tělesnou schránku, čímž vlastně devalvujeme jejich psychiku a s tím i lidskou důstojnost.

Jako křesťan Třešňákovu zprávu čtu coby drsný apel lépe naslouchat druhým, především těm, kteří ve svojí zranitelnosti volají o pomoc. V současné pohnuté době se zdá velmi aktuální. Zdravotní systém změnit nedokážu, můžu ale změnit své vlastní nastavení. Pečlivěji naslouchat, snažit se o porozumění, otevřené srdce i náruč.

Prosme Pána za to, abychom dokázali být nablízku těm, kteří nás potřebují. Vždyť my sami bychom bez pomoci toho, který přichází, byli ztraceni. Pokojné svátky příchodu Páně a dobrý start do nového roku přeje

Adéla Rozbořilová

Česko se dočkalo prvního romského překladu Nového zákona

Poprve v dějinách vychází v Česku překlad biblického Nového zákona do romského jazyka. Překlad, na němž pracoval 12 let romský křesťan Koloman Staněk s romistou Zbyňkem Andršem a koordinátorem Danielem Hrdinkou, vydal romský sbor Církve adventistů sedmého dne. V úterý 15. listopadu byla kniha slavnostně uvedena v Komunitním prostoru na pražském Smíchově.

„Vydání celého Nového zákona v romštině pokládám za jednu z nejvýznamnějších křesťanských událostí roku 2022 v České republice. Romsky mluvící konečně dostanou do svých rukou celý Nový zákon – a současně si i neromští křesťané uvědomí, že v České republice žije mnoho Romů, kteří se hlásí ke křesťanské víře,“ oceňuje evangelický farář pro menšiny Mikuláš Vymětal význam vzniklého díla.

Nový zákon je přeložen do tzv. abovského dialektu – košického nářečí severocentrální romš-

tiny, jemuž rozumí většina Romů u nás i na Slovensku.

„Romové, přeložil jsem pro vás do romského jazyka knihu, která je mi nejdražší – Bibli. Děkuji Bohu, že mně dal sílu, rozum a také lidi, kteří mi pomáhali,“ uvádí v předmluvě k Novému zákonu „O Névo Zákonos“ jeho překladatel Staněk.

Členka Komise pro Romy při Ekumenické radě církví v ČR, pěstounka, učitelka, sociální pracovnice Daniela Cincibusová k tomu říká: „Nový zákon v romštině by mohl mít podobný vliv, jaký mělo ve své době vydání Bible v češtině. Lidé si tehdy udrželi svůj rodný jazyk mimo jiné díky překladu Bible kralické. Vydání O Névo Zákonos může kromě duchovního posílení romské minority sehrát právě tuto důležitou roli – oživit romský jazyk, aby nezemřel.“

Hof

Společná evangelická fotogalerie začíná

Tisíce fotek z evangelických událostí se přесouvají z webů, sociálních sítí a dalších míst na společnou adresu – fotky.e-cirkev.cz.

Dlouho jsme hledali způsob a vhodnou platformu, která by umožnila vyhledávání dle klíčových slov, uměla česky a byla jednoduchá. Zvolili jsme prostředí poskytované platformou Smugmug.com. Věříme, že se vám bude líbit. Z archivu jsme zatím do galerie vložili zlomek fotek, a to ty z let 2019–2022. Evangelické archivy však obsahují tisíce starších, ty budeme vkládat postupně. Je totiž nutné fotky jednotlivě projít a nevhodné vyřadit, například ty, které neodpovídají platným normám zveřejňování.

V současné době jsme tak do galerie vložili již zhruba 5 000 fotografií.

Máte fotky z různých setkání? Digitalizujete sborový archiv a rádi byste své snímky sdíleli s ostatními? Dejte nám vědět! Rádi je zařadíme a spolu s vámi vytvoříme největší databázi evangelických fotek na jednom jediném místě! Kontaktujte nás na hofman@e-cirkev.cz

Hof, foto: ARO

Na mezinárodní konferenci COP27 měla svého zástupce i naše církve

Ve dnech 6.–20. 11. se konala v egyptském Šarm-al-Šajchu ostře sledovaná mezinárodní konference OSN o změně klimatu, známá jako COP27. Jednalo na ní celkově přes 35 tisíc účastníků z více než 190 zemí světa.

Během čtrnáctidenního programu se delegáti dotkli řady témat, jako například dekarbonizace, adaptace ke změně klimatu, financování agendy spojené se snižováním emisí apod.

Ekologická témata přitom v čase konání konference rezonovala i daleko od místa konání.

„V průběhu COP27 se v Česku konala spousta klimatických stávek,“ uvedla Alžběta Hamrová, členka ČCE, která konferenci zprostředkovávala do církve. „Na druhou stranu to vyvolalo i velmi kontroverzní diskuse a odpor vůči klimatické spravedlnosti. Jsem přesvědčena, že jako církve musíme dát najevo jasný postoj,“ dodala.

Zcela zásadním a zároveň také nejdůležitějším výstupem COP27 bylo usnesení o založení fondu, z něhož mají být financovány škody související se změnami klimatu, které jsou zapříčiněny člověkem.

Svůj hlas měly na COP27 i církve. Mezi organizacemi zastoupenými na konferenci byl například Luterský světový svaz, sdružující evangelické církve. Právě díky delegaci LWF měla své zastoupení přímo na místě i Českobratrská církev evangelická.

Jan Dostál (druhý zprava) s šéfkou prezidentské kanceláře Madagaskaru (třetí zleva)

„Vnímám to jako jedinečnou příležitost, díky které jsem potkal kolegy z různých zemí, kteří osobně pocítují následky přírodních změn a není jim to jedno. Mohl jsem také poznat, jak fungují jednání na nejvyšší úrovni a zjistit, že i jako církve máme pořád značný vliv se současnou situací něco dělat,“ řekl Jan Dostál, jeden z mladých delegátů COP27.

lutheranworld.org/ARo s přispěním Jana Dostála,

foto: Albin Hillert (LWF)

TÉMA: TĚLO A DUŠE

na vánoce
ses stal člověkem
byl jsi křehké malé dítě
Bože

pak ses dotýkal
mnoha
srdcí
očí i rukou

dával jsi hladovým jídlo
léčil bolavé duše
slovy i rukama
vracel k životu

na konci
zbili tvé tělo
vzali důstojnost
vyhlásili konec

naše těla i duše
tě potřebují
o požehnání
celého člověka
prosíme

modlitba **Lenky Ridzoňové,**

kresba: **Sára Konvalínková**

Výhonek ztraceného ráje

„I vzejde proutek z pařezu Jišajova a výhonek z jeho kořenů vydá ovoce“ (Iz 11,1-10 + Mt 3,1-12)

Na hranicích stáli vojáci, za hradbami obléhatelé, Jeruzalém byl v nebezpečí. A v té chvíli seděl někde v Jeruzalémě prorok, který si říkal Izajáš a psal báseň: Bůh svůj lid, svoji zemi, svůj svět neopustil. Tam, kde nadělali lidé paseku, na pařezu vyraší Boží výhonek. A s tímto výhonkem přijde do světa zpět ztracený ráj. I ti největší nepřátelé budou sedět pospolu a slabí budou sdílet stejný prostor se silnými.

Izajášovu naději sdílel Boží lid několik staletí, přežil díky ní vyhnanství a obzvlášť silně se k ní upínal vždy, když zase nebyl zcela svobodný. Teď právě je zaslíbená zem pod správou římských pohanů.

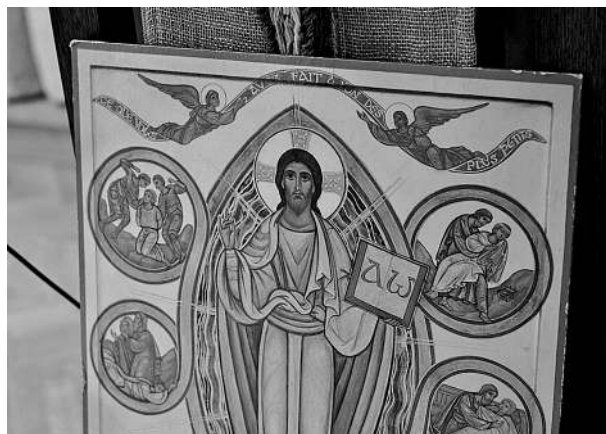
A tu se roznese zpráva o podivínovi, který se jmenuje Jan, vychází do pouště a říká: „Čiňte pokání, neboť se přiblížilo království nebeské. Vize dávného proroka Izajáše už je za rohem, brzy se splní to, co Bůh slibuje. Jako když se na hranicích šikuje armáda, aby vtrhla do země, tak je připraven Hospodin vtrhnout do vašeho života. Už je to tady! Za humny je nebe! Takže se podle toho zaříďte! Ejhle, Hospodin přijde, všichni svatí jeho s ním. A co vy, v onen den?“

Lidé tomu dobře rozumějí: Je-li Bůh na hranicích, je třeba něco dělat. Přeběhnout na stranu Boží. Nejlépe tomu v Křtitelově době rozumí ti, kdo doteď spolupracovali se současnou vládou, s Římany. Ti různí celníci a podobně zjevní hříšníci. Ano, kdo vězí v hříchu skutečně hluboko, touží po očistění a ospravedlnění.

Jiní si vyslouží Janovu kritiku – jsme to my, církevní lidé, kteří máme pocit, že stačí trochu převléknout kabát. Ale ono je třeba skutečně přejít na druhou stranu. Jan ukazuje, že blížící se změna režimu potřebuje něco víc než být

hodný. Musí být vidět, že jsme vyšli z otroctví, že žijeme ve svobodě Božích dětí.

Jan Křtitel popisuje Boží příchod jako příchod soudu. Až Bůh vejde na naše území, ukáže se, co všechno je prázdné a zbytečné. Není snad lepší to přiznat už teď? Už teď se toho zbavit? Nemůžeme hrát na obě strany, tak trochu pro sebe a tak trochu pro Boha. Postavme se skutečně na stranu Boží. Protože stejně přijde oheň, ve kterém leccos shoří. Naše zásluhy, naše ješitnost, že jsme to my, kdo to tady řídíme a určujeme.

A zároveň je tu oheň jako něco, co v nás zůstává. Když se setkáme s přicházejícím Pánem, budeme pokřtěni Duchem svatým a ohněm. Bude v nás zažehnuto něco silného a dobrého. Budeme zapálení pro Boží vizi světa, kde i ti největší nepřátelé budou sedět pospolu a slabí budou sdílet stejný prostor se silnými. Kde nepůjde o nás, naše ego a naše polepšení, ale o uzdravení světa. O lásku, která jako oheň zahřívá a prozařuje a uzdravuje život každého, kdo se s ní setká. ►

Tohle není možno dělat nějak napůl. Jestliže se připojíme k Božímu záměru uzdravovat svět, jestliže podle svých možností a sil k tomu budeme přispívat, tenhle „nový svět na druhé straně“ od nás bude vyžadovat nasazení a odvahu. Protože touha po Boží vládě osvobo-

zuje druhé, uzdravuje náš svět, a Ježíše Krista a mnoho jeho následovníků stála život.

Naše otevřenost změně smýšlení ovšem znamená, že se každým dnem skutečně blíží doba, kdy už nikdo nebude páchat zlo a šířit zkažení. Už aby to bylo! Pane, přijď již!

Marta Sedláčková, foto: ARO

ROZHOVOR S PSYCHOLOGEM ŠTĚPÁNEM VYMĚTALEM

Krize jako příležitost k růstu

„Struktura psychologické pomoci při neštěstích je v ČR unikátní, velká výhoda je integrovaný systém,“ říká odborník na psychologii krizí z Ministerstva vnitra

Než jsme se se Štěpánem Vymětalem setkali, dělal zrovna krátký rozhovor do televize o nedávných násilných událostech. V pátek 4. 11. byla v Pardubicích u školy nastražena výbušina. Nálož policie zneškodnila, takže se zabránilo velké tragédii. Útočník, 19letý student, stihl zabít ve Vysokém Mýtě sekýrou jednoho náhodného kolemjdoucího. Štěpán Vymětal je psycholog se zaměřením na psychologii mimořádných událostí a krizového řízení. Zastupuje ČR ve Stálém výboru pro psychologii krizí, katastrof a traumatu Evropské federace psychologických asociací, pracuje na odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra, působí jako soudní znalec v oboru forenzní psychologie, na katedře psychologie FF UK vyučuje předmět „Psychologie krizí a katastrof“.

se tento obor v ČR dynamicky rozvíjí. Mám zkušenosti z tvorby systémů psychosociální pomoci, její koordinace u mimořádných událostí, mezinárodních projektů i přímé pomoci lidem zasaženým neštěstím. Jde o týmovou práci mnoha kolegů. Například po tsunami v jihovýchodní Asii (2004) jsme se věnovali podpoře českých turistů nebo jsme poskytovali psychosociální pomoc po teroristickém útoku v Egyptě (2005). Co se katastrof v ČR týče, nejvíce zkušeností máme u nás s povodněmi (1997, 2002, 2009, 2013). Letos jsme pomáhali při požárech, hlavně v Českém Švýcarsku, loni po tornádu na Moravě. Z technických katastrof jsme se hodně naučili např. při pomoci lidem, zasaženým železniční nehodou u Studénky v r. 2008. V poslední době uplatňujeme aplikaci psychologie v krizovém řízení a strategické krizové komunikaci. To se týká činností od krize způsobené pandemií covid-19 a v souvislosti s válkou na Ukrajině.

Co je vaše profese? Čím se zabýváte?

Zaměřuji se na psychologii krizí, katastrof a traumatu od povodní v roce 2002, od té doby

Jak je u nás organizována pomoc a psychologická podpora při neštěstích?

Systém České republiky je v Evropě unikátní, u policie je cca 100 uniformovaných psycho-

logů, dále bylo vyškoleny několik stovek krizových interventů, u hasičů je 18 psychologů a vedle toho několik stovek hasičů, vyškolených v krizové intervenci. Dále jsou psychologové např. v armádě či u zdravotnických záchranných služeb. Velká výhoda je, že u nás existuje Integrovaný záchranný systém (IZS), na který máme zákon. To není jinde v Evropě či ve světě zdaleka samozřejmé.

Psychosociální pomoc uniformovaných složek se zaměřuje na akutní fázi po neštěstí, pak nastává střednědobá fáze, pak dlouhodobé vyrovnávání s neštěstím. Kolegové od policie či hasičů po akutní fázi předávají lidi dál, do dalších pomáhajících organizací (např. Bílý kruh bezpečí, Charita či další neziskové organizace).

Většina lidí zvládne neštěstí sama, s pomocí své sociální sítě, rodiny, přátel, nepotřebují odbornou péči psychologa nebo psychiatra, ale některým je třeba tuto péči zprostředkovat. Slušné zacházení a informace však potřebují všichni zasažení. Je třeba si uvědomit, že nešťastná událost se týká mnoha lidí, nejen těch, kdo jsou v místě události v roli přeživších – mluvíme o okruzích zranitelnosti. Zasažení mohou být nejen pozůstalí a přeživší, ale i jejich rodiny, kolegové, přátelé, místní komunita, škola, zasahující složky... Přes média je někdy zasažena i širší veřejnost. Na všechny okruhy je třeba s informacemi a podporou pamatovat.

Jaké rituály mohou lidem pomoci? Jak fungují, jak s nimi pracujete?

Rituály pomáhají neštěstí zvládat. Proto také spolupracujeme s církvemi, mezi vyškolenými krizovými interventy jsou i duchovní. Mají výhodu v tom, že můžou poskytnout „něco navíc“.

O jaké rituály například se jedná? Patří až do té „další fáze“, nebo probíhají přímo na místě neštěstí?

Rituály jsou důležité ihned na místě neštěstí, např. při identifikaci zemřelých, při setkání s pozůstalými. Např. zasahující pracovníci na

místě u mrtvého mohou zapálit svíčku, umožnit modlitbu. Někdy se to dělá i v nemocnicích... Doprovázíme rodiny u obhlídky těla zemřelého či u pohřbu. Když je zde k dispozici duchovní, proces se může rodině i pracovníkům ulehčit.

Můžete uvést nějakou konkrétní situaci?

Železniční neštěstí ve Studénce. Ve vlaku jelo 400 lidí, 8 lidí zemřelo, 40 bylo vážně zraněno. Vyšetřování události trvalo dlouho, tlak na přeživší a pozůstalé byl velký, psychosociální podpory bylo potřeba hodně. Po třech měsících od nehody se dělalo ritualizované vzpomínkové setkání s ekumenickou bohoslužbou, samozřejmě pro ty, kdo chtěli. Zúčastnili se někteří pozůstalí, přeživší i ti, kdo tam zasahovali. Podobné připomenutí bylo i rok po nehodě, při dalších příležitostech, jako bylo odhalení pomníku na místě nehody. Na duchovní pomoc je třeba pamatovat.

Účastnili se takového setkání i lidé, kteří byli v tom vlaku?

Ano, účastnili. Jiným příkladem byla např. nehoda letadla Air France v roce 2009, zmizelo v oceánu, na palubě byli lidé z celého světa. Byli tam také lidé blízcí ambasádám jiných států, sídlících v Praze. V Praze se tedy konala bohoslužba za oběti nehody. I když se to stalo nad Atlantikem a letadlo nebylo naše, týkalo se to i nás. To že se Praha vybrala jako místo pro tuto bohoslužbu, se ukázalo být nosné. Byly zde ty ►

příslušné ambasády, přišlo hodně lidí. Ukázala se i osoba z ČR, která měla na tento let letenku, ale neletěla. Přišli také zástupci lidí z řad personálu různých leteckých společností. Je dobré, že se taková pietní připomínka koná, lidé, kteří mají takovou potřebu, se mohou zúčastnit.

Máte ještě jiný příklad?

Duchovní potřeby měli lidé samozřejmě v době covidu a masového umírání s tím spojeného. Důležité pietní místo vzniklo tehdy v Praze na Staroměstském náměstí. Původně se jednalo o politický čin, ale lidé tam začali psát jména svých blízkých zemřelých, dávali tam květiny a svíčky. Bylo to období vrcholu pandemie, kdy se nemohli s umírajícími rozloučit v nemocnici. Ukázalo se, jak moc takové oficiální pietní místo chybělo, jako možnost pro rodiny se rozloučit. Nikde jinde v Evropě oficiální autority takovou věc neudělaly. Pietní místo na Staroměstském náměstí bylo první a vzniklo spontánně z potřeby pozůstalých.

Nejde ale jen o duchovní potřeby.

Samozřejmě jsou důležité i další oblasti. Podpora dobrých mezilidských vztahů, pozitivních emocí či tělesného zdraví. Například spánek a správná spánková hygiena. Kdy chodíme spát, jak dlouho spíme, roli hraje to, zda redukuje modré světlo z mobilů a počítačů nějakou dobu před usnutím, protože i to narušuje spánek.

Pro lidi, kteří by se chtěli více dozvědět o tom, jak podporovat vlastní zvládání a psychickou odolnost, doporučuji web www.opatruj.se

Pomáhat druhému je dobré pro něho.

Ale je to dobré i pro toho pomáhajícího?

Jistě, pomáháním druhému pomáhám i sobě.

Mnoho příkladů se dá najít na pomoci Ukrajině, když začala válka. Aktivitou bojuji proti vlastní bezmoci, proti negativním emocím, proti pocitům viny. Také mi to pomáhá vyrovnat se s vinou „z přežití“, jde o iracionální pocit, že já žiju v bezpečí, zatímco sousedé umírají.

Když pomáhám druhému, lépe situaci sám zvládám psychicky, emočně. Nepomáhám jen proto, že nám to předepisuje Bible, ale pomoc stabilizuje nás samotné.

Nebo příklad ze začátku pandemie covidu: Přepadla nás úzkost, strach, lidé ale byli aktivní a tvořiví, začali pomáhat, zvládali tak lépe vlastní stres.

Je dobré, když ti, co jsou zasaženi neštěstím (doporučuji nepoužívat slovo „oběť“ – to činí druhého pasivním a bezmocným), se nějak pomoci účastní. Příklad: Cestujícím u nehody, kteří nebyli zraněni, umožníme pomáhat, dáme jim nějakou práci. Řekneme: „Mluvte se zraněnými, držte infuzi, pomozte s rozdáváním jídla...“ Je to pro lidi lepší než slyšet od záchranářů: „Tady počkejte, my už se postaráme.“

Zkrátka – lépe zvládám stres, když mám na místě nějaký úkol, činnost, smysl.

Někdy mám pocit, že těch depresivních zpráv se na mě hrne moc. Nemám raději rádio nebo televizi vypnout? Někde jsem vás slyšela použít výraz „mediální detox“ – co to je?

Musíme sledovat svoji vlastní míru, když nás mediální zprávy stresují už moc. Je dobře se občas od zpráv odstříhnout, třeba na dovolené. Každý má ale hranici jinou. Pokud jsme v nepohodě, přliv negativních informací z médií ome-

zíme. Například si naplánujeme: Zprávy budu sledovat jen dvakrát denně.

Na začátku pandemie nás média informovala moc, příliv negativních sdělení byl neustálý, byli jsme přehlčeni nejistotou, obavami a negativními informacemi. Příliv negativních informací je třeba regulovat. U sebe, a hlavně u svých dětí.

Jak je to s dětmi? Jak moc je vystavovat špatným zprávám?

Nedávno jsme dělali rozbor dětských válečných kreseb. České děti kreslily obsahem stejné obrázky jako děti ukrajinské, ty české odrážely trauma války podobně, nebo ještě více. Mohlo jít do značné míry o mediální odraz. Ukrajinské děti měly na obrázcích znázorněnu často také odolnost, válečné hrdiny, národní symboly, nebylo to u nich jen o válce.

Je důležité, jak a jak moc se o souvislostech války s dětmi bavíme, dopad válečného zpravodajství na dětskou psychiku je velký. Co pro děti vybereme z médií, je na nás. Moje odpovědnost jako rodiče je hlídat u svých dětí, aby nebyly negativním zprávám vystaveny neustále. Také je rozdíl, zda dítěti pustím zprávy, aby se samo dívalo, nebo o událostech s dítětem mluvím. Sleduji, jak reaguje, zklidňuji je svou přítomností. A samozřejmě záleží i na věku dítěte. Nebudeme dětem lhát, nebudeme jim zlo zamlčovat, ale budeme o tom mluvit přiměřeně věku.

Jak se chovat při nehodě? Co říct, co naopak určitě ne?

Nemáme falešně utěšovat, zamlčovat, neříkat „chápu, jak se cítíš“. Neříkat klišé jako „Boží mlýny melou, čas všechno zahojí, jste mladí, můžete mít další děti“ a podobně.

Důležité pravidlo krizové komunikace: Když nemám co říct, je nejlepší mlčet. Když moc mluvíme, spíš nám ujede nějaká nevhodná věta. Nejlepší je nabídnout praktickou pomoc, naslouchat druhému, být nablízku. A nedramatizovat. Spíš se zeptat, jestli člověk potřebuje nějakou konkrétní pomoc – pohlídat psa, donést jídlo, dát napít, zjistit informace, třeba od policie,

doprovodit, chovat se slušně... Odklonit lidi od vnímání scény neštěstí – odvést zasažené stranou od nehody, aby nebyli vystaveni dlouhému pohledu na trosky a následky apod. Neradit druhému, co bych na jeho místě dělal, nejsem na jeho místě, ale mohu doprovodit a naslouchat.

V tom, co se na nás valí jako negativní, se snažím vydolnout něco nadějného. Co dává naději vám?

Vzájemná pomoc v populaci. Nyní i pomoc lidí Ukrajině. Ochota pomáhat je delší a vstřícnost Čechů větší, než jsme očekávali. Zaplněný Václavák lidmi, kteří demonstrovali za demokracii (demonstrace „Česko proti strachu“ organizovaná Milionem chviliek 30. 10. – pozn. red.), to bylo velmi pozitivní i tím, že to bylo větší shromáždění než v pátek předtím.

Duchovní věci dávají naději i interventům, zasahujícím. To, že se můžeme na sebe spolehnout. Vzájemná spolupráce. Že jsme to zvládli. I ten covid. Naše tvořivost. Inspirací jsou Ukrajinci, jak houževnatě dokážou zlu čelit. ►

Každá krize je příležitost k růstu, k posunu, není jen negativní. Např. oblasti zasažené povodní jsou pak na vyšším stupni, pokud jde o infrastrukturu a technický stav. I vztahy se někdy zlepší.

Po nehodě ve Studénce jsem dělal výzkum dopadů a přínosů u policistů, hasičů i zdravotníků, kteří tam zasahovali. S odstupem času přínosy jednoznačně převažovaly. Po pěti letech od

neštěstí byli na lepším místě, pozitivně laděni, hodně se naučili. Bylo vidět, že pomáhání mělo smysl i pro ně samotné.

Není to tak u každého, pozůstali potřebují samozřejmě víc času na zotavení než pomáhající. U některých časem nastává zklidnění, smíření i posttraumatický růst.

Lenka Ridzoňová, foto: ARO

MODLITBA CELÝM TĚLEM

Pouť je příležitost, kdy se mohu nechat vést

Jestli jsem nepoznal Boží lásku, nikam jsem nedošel

Nejsem zkušený poutník. Naopak. Účastnil jsem se (zatím) jen jediné pouti. Byl jsem spíš skeptický k vyprávěním o tom, jak pouť „člověku změnil život“. A měl jsem taky trochu pocit, že je to jen „nová móda“ na poli křesťanské spirituality. A pak se to stalo i mně...

Jan Růžička mě pozval na pouť izraelskou pouští. Byli jsme tam letos v březnu, bylo nás osm. Není (skoro vůbec) podstatné, odkud kam jsme šli. Zkusím napsat, co bylo, resp. spíš co se stávalo podstatným během cesty. Co jsem si uvědomoval a kde bylo co blahodárné.

Musel jsem si vyhradit čas. Nebylo možné pouť krátit. Oněch 14 dnů bylo jiných, svatých 14 dnů. Domluvil jsem jak ve sboru, tak s nejbližšími, že si nebudeme ani telefonovat ani psát SMSky. Neměl jsem připojení k internetu. Bylo to krásné, osvěžující, oblažující, ozdravné. Protože vznikl prostor. Prostor v hlavě. Volný čas. Mohl jsem opravdu odložit starosti všeho druhu.

Začal jsem vnímat svoje tělo. Batoh byl plný, cesta do kopce i z kopce, a různé části těla se začaly ozývat. I když o mě někteří mluví, že půso-

bím tam a tam jako „duchovní“, hlásil se fakt, že jsem taky tělesný. A že starost o tělo je potřebná:

rozcvíčit se, protáhnout, večer ošetřit bolavá místa. Neošetřené škrábnutí na kotníku z prvního dne mě pak hodně otravovalo, a přitom by člověk řekl, že je to hloupost. „Tělo je chrámem Ducha svatého,“ píše apoštol Pavel.

Vnímání krajiny se v poušti mění. Člověk si všímá, kde je stín. Kdo má stín, má kde odpočinout. Vnímá také podloží (jak špatně se jde v sypaném písku). Teplotní rozdíl mezi dnem a nocí byl veliký, a tak jsem získal větší pochopení pro děkovnou píseň Františka z Assisi o tom, že existuje bratr oheň. Bylo potřeba vynalézavě najít místo, kde přenocuji. Sbalit a nést všechny svoje věci, to je taky kus umění. A zcela jinak začaly mluvit biblické texty o vodě. Bylo třeba s ní šetřit, podle jejích zdrojů se plánovala cesta. Člověk si uvědomil, na čem je závislý. A přemýšlet, kde jsou zdroje. A Zdroj s velkým Z.

Významným zážitkem bylo nechat se vést. Bylo to lahodné, nenést odpovědnost, přijímat pokyny toho, kdo pouť vedl. Je to dobrá lekce pro člověka, který obvykle věci organizuje, vede, je v čele. V jednom případě jsem dva kilometry věděl, že jdeme špatným směrem, ale rozhodl jsem se pochybnost nad směrem nevznášet víc než jednou. Také to patří k situaci, kdy se nechám vést. Silný zážitek.

Malý kus cesty jsme ušli ještě před snídaní. Pak jsme četli dva texty z Bible, jeden žalm a jeden text, co souvisel s cestou, pouští apod. A pak jsme až do oběda mlčeli a šli. Po obědové pauze jsme opět přečetli oba texty a zase mlčeli až do příchodu na nocoviště. Mlčení – to bylo tak krásné. Být sám se sebou, uprostřed Božího světa. Nakonec je člověk před Bohem sám, sám za sebe. A byl čas, aby myšlenky přicházely a odcházely. A nebylo potřeba je domyslet hned, rozhodnout a vyřídit. Byl čas je nedomyšlené pustit a ony se zas jiný den vrátily. Několik důležitých věcí jsem si utřídl a uvědomil. A rozhodl se pro (celkem významnou) životní změnu.

Bylo to namáhavé. Kondice se měnila. I v rámci skupiny – průběžně se měnilo, kdo

je spíš vpředu a na koho se čeká. Jsem rád, že to bylo namáhavé, že jsem to zažil. Je to v knížkách a filmech, sledujeme příběhy... a sami? Nevím, jak bych obstál v nějaké těžké situaci útěku, dlouhé cesty, nesení všeho svého na zádech... Taky to mi běželo hlavou.

Večer jsme slavili večeri Páně. Každý den. Vůbec jsem neměl pocit, že je to často. Povídali jsme pak, co kdo prožil s přečtenými texty. Modlili jsme se. Vše bylo tak obyčejné, improvizované, a přece nadmíru cenné, vzácné, svaté.

Kvůli odloženému odletu zpátečního spoje jsme stihli strávit i jeden den v Jeruzalémě. Ale jestli jsem se někde „setkal s Bohem“, tak to nebylo ve městě plném vypjaté náboženskosti, ale v poušti. Bez všeho toho náboženského. V prostotě, obnaženosti, nejistotě a maximální vnímavosti. Sám se sebou a před Bohem – na cestě.

David Balcar, foto: pexels.com

Šlo by to bez těla?

Naše tělesnost je dobrý Boží dar stejně jako celé ostatní hmotné stvoření

Nejdůležitější je to, co je duchovní: Duchovní hodnoty, zbožnost, láska ve smyslu agapé (rozhodně ne eros), protože nejvyšší a řídící složkou člověka je přece duše. O duši jde, o její spásu, protože duše, to je centrum člověka, naše vlastní já, nositel identity člověka. Duše přirozeně směřuje vzhůru, k Bohu, zatímco tělo-hmota táhne dolů, bolí, trpí, stárne, podléhá vášním, odvádí člověka k méně podstatným věcem, až neustále hrozí, že tato nižší složka ovládne tu vyšší. A na to je třeba si dávat pořádný pozor a vést patřičně duchovní život. Tak to křesťanská tradice do značné míry přejala z antiky a dodnes toto podvojně a hierarchické uspořádání člověka někdy drží.

Z hlediska naší zkušenosti to do značné míry sedí: Jsme a máme tělo, ale zároveň se od něj naše já odlišuje, naše já je něco v těle, co tělo přece není. Zabývá se tím i současná věda, byť už tomu neříká „vztah duše a těla“, ale zkoumá to jako vztah mozku a mysli. (A zatímco dříve byla tím důležitějším v člověku jeho duše, dnes je tím důležitějším, protože empiricky zkoumatelným a měřitelným prvkem, mozek. O to problematičtější je ovšem pro současnou vědu otázka, co to vlastně ta naše mysl nebo naše já ve skutečnosti je.)

Vtělená zkušenost

Když se ale znovu z vlastní zkušenosti podíváme na to, v čem je zakotvena naše identita, tedy podle čeho se vzájemně identifikujeme a poznáváme, zjistíme rychle, že jsou to všechno tělesné

znaky a projevy: vzhled, tvář, hlas, styl chůze, tvar postavy, stisk ruky... Bez těla bychom se nepoznali. Veškeré naše prožívání, i to nejvnitřnější (emoce, svědomí, myšlení), je zprostředkováno tělesně. Duševní a tělesná sféra jsou nerozlučně provázány a souvisejí spolu (když máme trému, chce se nám na záchod; když usilovně přemýšlíme, fyzicky nás to vyčerpá; když nás hryže svědomí, leccos se nám hmatatelně

svírá; a když už nás psýcha honí příliš, pomáháme si antidepresivy, což jsou velmi hmatatelné pilulky). Na to klade důraz psychosomatika, která se snaží na člověka nahlížet celostně jako na nedělitelnou jednotku, ovšem zahrnuje hned několik rovin – vedle biologické a psychické ještě také rovinu sociální a rovinu spirituální. (Ani to není žádný úplně nový objev poslední doby, tímto směrem výrazně ukazuje už starozákonní pojetí člověka jako živého tvora, oduchovnělého prachu, jehož organickým, rozumovým i emočním centrem před Bohem je srdce.)

Moderní filosofická a teologická antropologie proto klade důraz na *embodiment*, tedy

na skutečnost, že vše lidské probíhá tělesně. Oproti tradici, která často na tělo zapomínala, anebo jím dokonce opovrhovala, je třeba je patřičně docenit, protože tělesnost je nejen nedílná součást naší existence, ale navíc součást naprosto zásadní, bez níž by to nešlo. Člověk není jen duše. Člověk je velmi výrazně také a především tělo.

Tělo je dar

Naše tělesnost je dobrý Boží dar stejně jako celé ostatní hmotné stvoření. Otevírá nám mnoho možností a umožňuje utvářet život podle svého, realizovat se, rozvinout svůj potenciál a identitu. Proto je na místě mluvit i o kráse tělesnosti a tělesných prožitků a požitků (jak k nim patří jídlo, sex, sport, ale také např. umění).

Ruku v ruce s tím jde ovšem také odpovědnost i za tuto sféru – jednak tedy za mé tělo a zacházení s ním (i s jeho patřičnou údržbou a rozvojem), jednak za materiální svět vůbec. Jsme jako tělesní lidé jeho součástí, takže cílem nemůže být z něj utéct. Jsme v něm až po uši, a máme za něj tedy také zodpovědnost.

Chrám i klec

Jenomže tělesnost je také naprosto konkrétní, někdy až nepříjemně. Tělo, které máme, jsme dostali, se vši genetickou výbavou, a bez ptaní. Tělo je sice nádherný výraz naší jedinečnosti (kolik jen máme jedinečných tělesných znaků!), ale zároveň do značné míry předurčuje, jak budeme žít. Ke konkrétnosti tělesné existence patří genetická výbava a s ní sklony například k určitým nemocem a také konkrétní rodina, jíž jsme součástí, konkrétní společnost se svými pravidly a svým jazykem, skrze nějž vnímáme svět okolo, a také třeba sexualita, pohlaví a jeho sociální role, gender a jeho současná problematika. Tělo si nevybíráme, pracujeme s tím, co jsme dostali do vínku a pereme se s tím, že je vždy naprosto konkrétní, máme je vždy s sebou, a přitom často není takové, jaké bychom chtěli. Proto některé tělesné znaky zdůrazňujeme a jiné zase potlačujeme, zakrýváme,

upravujeme atd. A právě v tomto zápase je tělo nedílná a zásadní součást naší identity. Zápas o konkrétní tělesné vyjádření, na všech rovinách, které naše tělesná existence má, proto naprosto zásadně patří k podstatě lidského života.

socha Michelangelova Davida (1501-1504) je tradičně považována za symbol krásy lidského těla

Věčné tělo

A potom – tělo a tělesnost není nic, co by bylo jen pro tento čas. Vyznáváme „těla z mrtvých vzkříšení“. Kristus, v němž se Bůh stal člověkem, při vzkříšení tělo neodložil, naopak je pořád měl, i s ranami po ukřižování. Naše tělo nezmi- ►

zí, ačkoli bude zásadně proměněno. Cílem tedy není a nemůže být se těla zbavit. Na těle záleží. Jako křesťané máme naději, že i pro ta naše stárnoucí, bolavá, různě problematická a nedo-

konalá těla se vši jejich konkrétností existuje vykoupení.

Petr Gallus, foto: pexels.com, wikipedia.cz

TĚLO

Přežila rakovinu. Ted' lidem pomáhá jí předejít

Prevence může lidi bavit. To je krédo spolku Loono, který pomáhá s prevencí nemocí

Když bylo Kateřině 22 let, objevili jí lékaři zhoubný nádor na vaječníku. Díky tomu, že poslouchala varovné signály svého těla, byl zachycen v časném stadiu a vyléčila se.

„Naslouchání vlastnímu tělu mi tenkrát zachránilo život. Jako studentka čtvrtého ročníku medicíny jsem věděla, jak se může tak vážná nemoc projevovat. Moji vrstevníci by však nad příznaky jen mávli rukou. To mě inspirovalo založit organizaci, která bude vzdělávat veřejnost o zásadách zdravého životního stylu a o prevenci.“ Prvotní šok z diagnózy vystřídala touha pomáhat lidem a inspirovat je, aby prevenci nepodceňovali. Proto Kateřina založila organizaci zvanou Loono [luno].

Do své nové mise se vrhla po hlavě. Záhy s Loonem zahájila přelomovou a odvážnou kampaň *Sahám si na ně každý měsíc*. Ta měla apelovat na muže i ženy, aby nepodceňovali prevenci rakoviny. A to ani v případě míst, která jsou často tabu – u žen prsa, u mužů varlata. Rakovina se totiž neostýchá.

Jako studentka medicíny měla Kateřina výhodu – o problematice dokázala mluvit odborně a bez studu. „Nakoupila jsem modely těchto částí těla, jezdila po celé České republice

a na workshopech návštěvníkům vysvětlovala, o co se jedná a jak se mohou sami vyšetřit. Základem je naslouchat svému tělu a na jakoukoliv změnu reagovat a řešit ji.“

Kateřina Šédová

Důležitou součástí workshopů byla právě možnost, jak se naučit nahmatat nežádoucí nález. Účastníci měli k dispozici právě ony modely – tedy anatomicky přesné trenažéry z jemné gumové hmoty, které simulovaly orgán napadený zhoubným bujením.

Ze zkušeností se ukázalo, že prevenci často zanedbávají i mladí lidé, kteří se mylně domní-

vají, že se jich riziko onemocnění netýká. Loono se proto brzy zaměřilo právě na tuto věkovou skupinu. „Řada mladých lidí si myslí, že se jich nádorová, kardiovaskulární a jiná onemocnění netýkají, což je však velký mýtus, který je zapotřebí vyvracet. I u velmi mladého člověka se může rozvinout zhoubný nádor. Chodí nám příběhy, které píšou mladé slečny – jak si po našem workshopu nahmataly bulku na prsu, což vedlo k včasnému objevení nádoru a léčbě se šťastným koncem. Podobné zprávy máme také od mužů, co se týče rakoviny varlat,“ komentuje Kateřina.

Celková potřeba změny přístupu k prevenci nemocí vedla Loono k tomu, že časem ke kampani *#prsakoule* přibýly i další projekty, zaměřující se na jiná témata.

Loono je tým mladých lékařů, studentů medicíny a dalších profesionálů a nadšenců, který od r. 2014 učí společnost o prevenci a její důležitosti. Pořádá workshopy, přednášky, připravuje webináře, píše články a natáčí videa. Nestraší děsivými statistikami, ale pozitivně inspiruje, aby se o sebe lidé starali pravidelně a rádi. Nově mu v tom pomáhá také vlastní aplikace Preventivka, kterou si mohou uživatelé stáhnout zcela zdarma.

V rámci projektu *Žiješ srdcem* Loono učí, jak předcházet kardiovaskulárním onemocněním a jak se správně starat o srdce a cévy. Přibližuje příznaky infarktu i mrtvice a radí, jak se zachovat, pokud se s infarktem či mrtvicí setkáte u sebe či u někoho ve svém okolí. Věnuje se ale také krevnímu tlaku či kouření jakožto rizikovému faktoru kardiovaskulárních nemocí.

V běhu je také kampaň, zaměřená na osvětu v oblasti duševního zdraví s názvem *Dobré nitro*. Loono v rámci své poslední kampaně ukazuje, jak pečovat o své duševní zdraví. Vysvětluje také,

jak se projevují duševní onemocnění a co dělat, když jimi začnete trpět vy nebo vaši blízcí. Radí, na jakého odborníka se v takových situacích obrátit.

V současné době se Loono zaměřuje na prevenci jako celek. Cílem je nabídnout kompletní přehled o prevenci v České republice, přiblížit, jak různým nemocem předcházet i jak je včas odhalit. Přináší komplexní přehled o screeningových programech, a to včetně nejnovějšího screeningu rakoviny plic, který funguje teprve od roku 2022.

výukový model prsou

Mezi plánovaná témata patří i zdravé zuby, výživa, pohyb či cukrovka. „Prevence nejsou jen pravidelné návštěvy u doktora, screeningové programy, samovyšetření a naslouchání svému tělu. Naprosto klíčové je také dodržování zásad zdravého životního stylu,“ vysvětluje Kateřina.

Kateřina Šédová svoji nemoc překonala. Dnes je lékařka a již sedm let je tvář organizace, k níž ji přivedla vlastní těžká zkušenost. Jak sama říká, zachránili ji tehdy naslouchání svému tělu. Je bez nadsázky živoucím příkladem toho, jak důležitá péče o zdraví je a jak moc se vyplatí nezanedbávat prevenci. Své nedostatky v tom máme jistě každý.

loono.cz/ARO, foto: Oldřich Hrb, Radek Vebr

Co tělesného děláte pro svou duši?

Chodím na kopec, do lesa a občas na doutník. A pravidelně doma vyhazuju tříletého syna až ke stropu za doprovodu huronského smíchu nás obou.

Pavel Hanych,

vedoucí ekumenického oddělení ÚCK

Bude toho možná víc, ale jako první mě napadla rychlá chůze. Při ní mám pocit, že duše je spokojena, protože pohyb úplně rozpouští duševní únavu, naštvanost, nervozitu. Takhle na mě působí i chůze po městě, ale samozřejmě mnohem více v přírodě, kde si přijdou na své i smysly: vůněmi, barvami, krásou lesů, luk, slunce... A nejvíc si asi moje duše odpočine od obvyklé zátěže na dlouhých nebo namáhavých pochodech ve chvílích, kdy tělo už skoro nemůže a člověk se soustředí jenom na to, aby to zvládl. Je to někdy tvrdé, ale očistné.

Jana Šarounová, členka synodní rady

Objímám, hladím a líbám své milé. Nořím se do vody a plavu. Piju dobré suché víno. Dělán si pohodlí v oblíbeném křesle. Chodím po lese. Mazlím se s vnučaty a lechtám je. Dávám si studenou sprchu. Užívám si letní slunce, moře a horký písek. Posiluju pocit vlastní blaženosti masáží chodidel. Balím se do měkké a voňavé deky.

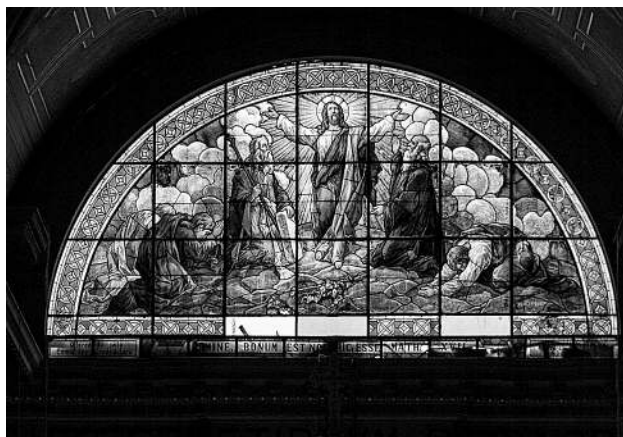
Ruth Šormová, ředitelka organizace Cesta domů

Dám si sluchátka do uší a vyjdu ven. Bez jasného cíle, jenom se toulat městem a přírodou, obklopen krásou světa.

Radovan Gaudyn, kurátor sboru v Teplicích

Používám všechny Pánem Bohem darované smysly. Snažím se „mít všech pět pohromadě“ aneb mám ráda vůně (kytek, bábovek i ohně), barvy (koukám kolem sebe a občas dost žasnu), ráda jím a piju, naslouchám a poslouchám (moudrých není nikdy dost...) a také mě velmi těší s druhými být amatérsky třeba hudbu tvořit. A ráda „dělám něco rukama“ (vařím, brousím a natírám, hraju si s plastelínou...). Jen teda neběhám, to mojí duši vysloveně škodí...

Marta Židková, školní kaplanka

Moje duše má nejradši, když moje tělo v lese kácí soušky a pak je štípe na polínka do kamen. Když se to pošťestí, raduje se i můj duch. Když to nejde, mám fakt rád i saunu.

Matěj Opočenský, senior Pražského seniorátu

příprava ARO, foto: pexels.com

SYNODNÍ RADA

Ze zasedání synodní rady 1. a 15. 11. vybíráme:

Lidé

- SR delegovala do pracovní skupiny Ekumenické rady církví v ČR (ERC) pro prevenci a řešení zneužívání v církvi Janu Šarounovou.
- SR prodloužila pověření Drahomíry Pešlové jako pastorační pracovnice ve sboru v Sázavě, Marty Markové jako pastorační pracovnice ve sboru v Brně II a Jakuba Marka jako pastoračního pracovníka ve sboru v Brně I.
- SR souhlasila s ukončením zaměstnaneckého poměru dohodou s Pavlem Klineckým. Vyjádřila vděčnost za jeho dosavadní službu, váží si jeho ochoty i nadále podle potřeby sloužit v církvi a souhlasí se zachováním jeho způsobilosti k ordinované službě faráře v ČCE.
- SR souhlasila s ukončením pracovního poměru dohodou s Romanem Jonczym.
- SR vzala na vědomí rezignaci Kateřiny Soudné a Marty Binkové na členství v poradním odboru pro práci s lidmi s postižením, rezignaci Daniela Fojtů na členství v komisi pro přípravu na rozhovor s lidmi z LGBTQ+ komunity a přípravu stanoviska ČCE k otázce manželství dvou lidí stejného pohlaví. SR vyjádřila vděčnost a poděkování za jejich službu.
- SR upustila od předepsané zkoušky Jana Lukáše pro uchazeče o službu výpomocných kazatelů a konstatovala, že J. Lukášovi může být udělena ordinace.

Aktivity

- SR se podrobně zabývala materiálem o probíhající restrukturalizaci církve, aktualizovanými na základě podrobných rozhovorů se zástupci seniorátních výborů. Tyto podklady budou sloužit pro přípravu návrhů, týkajících se personálního a finančního zajištění sborů v rámci strategického plánu církve.
- SR se seznámila s ročním akčním plánem pro práci s mládeží a nástinem koncepce práce s mládeží. K jednotlivým tématům se SR bude pravidelně vracet a věnovat se jim na základě návrhů celocírkevního odboru mládeže.
- SR se velmi podrobně zabývala reformou seniorátů, ke které aktuálně v církvi probíhá rozhovor.
- SR schválila znění dohody o spolupráci mezi ČCE a Evangelickou církví ve Falcí a s vděčností přijímá tento krok jako potvrzení a prohloubení dlouholetého partnerství mezi oběma církvemi. Obsah navazuje na mnohaletou tradici vztahů i na to, co mají obě církve společné (bohoslužebný život, důraz na biblickou zvěst, společenská angažovanost aj.).
- SR vzala na vědomí zprávu z návštěvy dvou zástupců Presbyterian Church of USA Luciana Kovacse a Alethie White v ČCE. Návštěva se uskutečnila v polovině října 2022. Cílem cesty bylo prohloubení vzájemného kontaktu a první kroky k „formalizaci“ partnerství na celocírkevní úrovni obou církví (dosud byly vztahy udržovány především neformálně, existující partnerství je spíše mezi jednotlivými sbory ČCE a PC USA).

- SR vzala na vědomí zprávy delegátů ČCE v komisích a pracovních skupinách ERC.
- SR vzala na vědomí zprávu Pavla Šebesty z cesty do českého sboru v rumunském Peregu Mare a zprávu Jordana Tomeše, který je stálým členem pracovní skupiny GEKE pro mladé teology (skupina se zabývala třemi hlavními tématy: migrací, sexualitou a gender, křesťanským jazykem o Bohu).
- SR vzala na vědomí dosavadní stav příprav setkání křesťanů ve Frankfurtu n/O. a pověřila ekumenické oddělení ústřední církevní kanceláře spoluprací na dalších přípravách.
- SR se zabývala zprávami z jednání seniorátních výborů a vzala je na vědomí.

Hospodářské věci

- SR vzala jako jediný akcionář společnosti ČCE Reality a.s. na vědomí zápis z jednání představenstva společnosti ČCE Reality a.s. a evidenci pozemků ve vlastnictví ČCE k říjnu 2022. Dále vzala na vědomí zápis z pravidelného jednání investičního výboru SR, spojeného s jednáním správní rady investičního fondu ČCE (A) a správní rady investičního fondu ČCE (B).
- SR schválila WOOD & Company investiční společnost, a.s. jako správce a obhospodařovatele investičního fondu ČCE (A) a EnCor Asset Management, a.s. jako správce a obhospodařovatele investičního fondu ČCE (B). SR vyjádřila vděčnost členům výběrové komise za odvedenou práci a pověřila investiční výbor ve spolupráci s ekonomickým poradním odborem přípravou návrhu nového modelu správy investic.
- SR jednala o rozpočtu povšechného sboru na rok 2023 a postoupila jej

k vyjádření poradnímu odboru ekonomickému.

- SR souhlasila s prodloužením realizace projektu sboru v Mělníku z Diakonických a rozvojových projektů (DaRP) o jeden rok.

REDAKCE

Redakce časopisu připravila tematický cyklus pro rok 2023. Jeho zastřešujícím tématem bude Praxe víry. V jednotlivých měsíčních zastaveních se pak časopis bude blíže zabývat jejími jednotlivými projevy.

Rozpis jednotlivých témat:

ČB 1: Uvedení – praxe víry, uzávěrka:

18. 12. 2022

ČB 2: Vyznavačství a svědectví, uzávěrka: 13. 1.

ČB 3: Liturgie, uzávěrka: 19. 2.

ČB 4: Homilie, uzávěrka: 19. 3.

ČB 5: Svátosti, uzávěrka: 23. 4.

ČB 6: Modlitba a meditace, uzávěrka: 21. 5.

ČB 7+8: Hudba a zpěv, uzávěrka: 18. 6.

ČB 9: Slavnosti, uzávěrka: 20. 8.

ČB 10: Bible a vzdělávání, uzávěrka: 17. 9.

ČB 11: Kolektivní praxe, uzávěrka: 22. 10.

ČB 12: Péče o duši, uzávěrka: 19. 11.

Své časopisecké příspěvky můžete i nadále zasílat na adresu ceskybratr@e-cirkev.cz.

ARo

KULTURA

Strašnický sbor zve na lednové koncerty

Na leden opět připravil strašnický sbor cyklus koncertů. Program jednotlivých kulturních setkání:

- 15. ledna 2023, 17.00

Slávek Klecandr a Eva Henychová – zpěv, kytara, autorské písně

- 22. ledna 2023, 17.00
Liberální spolek organizovaného hluku
Jan a Matyáš Kellerovi – violoncello, Filip Dvořák – cembalo
F. Geminiani, J. S. Bach, G. F. Händel, M. Nosek, T. Merula
- 29. ledna 2023, 17.00
Oleg Korotkov – zpěv, Petr Čech – varhany
A. Dvořák a další

Místo konání: Farní sbor ČCE Praha-

-Strašnice, Kralická 4, Praha 10

Kontaktní osoba: Alena Němcová,
strasnice@evangnet.cz. Vstupné dobrovolné.

KAZATELSKÁ MÍSTA

FS v Bošíně hledá kazatele

Evangelický sbor v Bošíně v okrese Nymburk, přibližně 45 minut od Prahy, hledá kazatele na poloviční úvazek. V okolí jsou další menší sbory, kde by byla možnost doplnění na případný plný úvazek.

Jsme menší společenství, které prochází krásnou obnovou. Naším prioritním zájmem je duchovní život, ale snažíme se i o fungování v širším kontextu, otevíráme se široké veřejnosti a komunitnímu životu. Rádi bychom pokračovali v dosavadních aktivitách, jako jsou výstavy, přednášky zajímavých osobností, divadelní představení, koncerty, cvičení apod. Přejeme si, aby náš kostel sloužil i dalším spolkům a sdružením v okolí.

Pokud vás tyto řádky zaujaly, více najdete na www.bosinkostel.cz. Budu vděčný za telefonický rozhovor na čísle 737 243 786. Pokud nejste kazatel, ale připadalo by vám zajímavé podílet se na tomto našem snažení, kontaktujte mě, protože můžeme najít také možnost spolupráce v kombinaci s bydlením na faře. Faru máme kompletně uvnitř zrekonstruovanou, kostel je v dobrém stavu

a každý rok se daří realizovat další zásadní opravy. Těším se na propojení a moc zdravím,

Vlastimil Plch ml., kurátor sboru

FS v Letohradě hledá faráře

FS ČCE v Letohradě hledá kazatele na plný úvazek. Byt 4 + kk k dispozici. Znalost AJ a zkušenost z práce se všemi generacemi vítána. Kontakt: letohrad@evangnet.cz.

FS ČCE v Brně-Husovicích hledá od listopadu 2024 nového faráře

FS ČCE v Brně-Husovicích hledá od listopadu 2024 nového faráře na plný úvazek. Ve sboru jsou zastoupeny všechny generace a chceme mít sbor, který je otevřen navenek. Úzce spolupracujeme se školou Filipka (Škola příběhem – církevní základní škola) a brněnským střediskem Diakonie ČCE. Ve sborovém domě můžeme nabídnout zrekonstruovaný farářský byt 4 + 1, další byt 1 + 1 a v případě zájmu i část sborové zahrady.

Chcete-li se o husovickém sboru (i nezávazně) dovědět více, ozvěte se našemu kurátorovi Jaromíru Klimkovi na telefon +420 777 023 578 nebo e-mail klimmek@umime.cz, rád vám zašle rozvojový plán sboru. Střípky ze sborového života najdete i na našem webu cchusovice.cz.

FS ČCE v Praze 4-Jižní Město hledá faráře

FS ČCE v Praze 4-Jižní Město hledá faráře sboru s možností nástupu od září 2022 nebo dle dohody později.

V souladu s pravidly povolávání kazatelů uvítáme faráře, který bude pečovat o život našeho sboru v oblastech uvedených v povolávací listině. Z mnoha činností bychom rádi zdůraznili oživení práce s dětmi a mládeží, sborovou diakonii a široce pojaté vztahy v lokali- ▶

tě. Náš sbor je malý a v současné době nemáme zastoupeny všechny věkové skupiny. Přesto věříme, že jsme schopni nabídnout živé společenství a budoucímu faráři ochotné spolupracovníky. Náš sborový dům poskytuje vhodné podmínky jak pro sborový život, tak pro další aktivity. V neposlední řadě také pro bydlení farářské rodiny.

Kurátorka a staršovstvo sboru by uvítali, kdyby zájemci mohli na adresu kurátorky sboru zaslat krátký dopis, v němž uvedou, v čem spatřují své obdarování, zkušenosti a oblasti, kterými by rádi obohatali život našeho sboru. Velmi se těšíme.
kurátorka: Hana Štěpánková,
hana.stepankova@evangnet.cz

FS Chotiněves hledá kazatele

Hledáme kazatele sboru.

Nabízíme:

- poloviční, případně plný úvazek (v sousedství neobsazené sbory),
- byt 3 + 1 ve sborovém domě v historickém městě Ústěk,
- sbor otevřený novým výzvám.

Své odpovědi adresujte na kurátorku sboru, e-mail: halova.aja@seznam.cz nebo písemně na adresu FS ČCE Chotiněves, Horní Řepčice 57, 411 45 Ústěk

FS Bruntál hledá kazatele

FS ČCE v Bruntále hledá kazatele, který by se ujal sborové práce. K dispozici je byt ve sborovém domě a zázemí stabilního jádra sboru.

Požadujeme schopnost tvořivé práce s dětmi a mládeží, misijní zápal a ekumenickou otevřenost.

Pro více informací je možno kontaktovat administrátora sboru Vlasti-

slava Stejskala na emailové adrese
vlastislav.stejskal@evangnet.cz.

PRACOVNÍ PŘÍLEŽITOSTI

FS Praha-Nusle hledá kostelníka

Do popisu práce patří obvyklé kostelnické činnosti (topení, odemykání/zamykání, péče o květiny, příprava prostor, pravidelná údržba atd.), výjma pravidelného úklidu. Ten pro sbor zajišťují klienti Diakonie. Ke sboru patří také nevelké kolumbárium, péče o něj i o urny jsou součástí kostelnické práce. Rozsah prací je cca jedna hodina týdně. Mzda za ní je 2000 Kč/měsíc.

Pro zájemce je možné užívat byt ve sborové budově. Jedná se o byt 2 + 1 o rozloze 50 m čtverečních v prvním patře. K dispozici je také parkovací místo. Energie si převádí nájemník na sebe, nájemné činí 14 500 Kč za měsíc.

Nástup je možný od podzimu 2022.

V případě zájmu kontaktujte pro bližší informace místokurátorku Vandu Řezníčkovou (reznickova.vanda@seznam.cz; 603 770 391).

ORDINACE

Církev přivítá nové kazatele

Srdečně zveme na slavnostní bohoslužby FS ČCE v Jindřichově Hradci, které se konají 18. prosince 2022 od 15.00 hodin. Za přítomnosti synodního seniora Pavla Pokorného při nich budou ordinováni ke službě Slova a svátostí výpomocná kazatelka Mirjam Marková a výpomocný kazatel Jan Lukáš.

Zázraky se dějí

Všechno je možné tomu, kdo věří!

Silvestr mám neodbytně spojen s rachejtlemi. Měl jsem oblíbený typ: koule odpalované z trubky. Zapálíte šňůru, hodíte do trubky, odstoupíte – a prásk, už to letí. Tentokrát se to jmenovalo „dáblový koule“ – asi mě ten název měl varovat. V touze po intenzivnějším efektu jsem se rozhodl odpálit dvě najednou. Zapálím jednu – no a druhá nějak nechtěla chytit. A než chytla, ta první bouchla...

Poučka z kurzu první pomoci: Když teče krev z nosu, většinou nejde o nic vážného, Když teče krev z ucha, většinou je to průšvih.

Diagnóza pana doktora Navary ze středo-vické nemocnice byla jasná – totální destrukce ušního bubínku. Pár týdnů proplachovat kysličníkem, aby se vyplavily zbytky střelného prachu a dalších nečistot a pak vymodelovat nový bubínek z cigaretového papírku. Když to dobře půjde, za pár měsíců by se to nějak mohlo chytit.

Ztratil jsem prostorové slyšení. Neskutečně nepříjemná věc, kdy stojím na kazatelně, z prostoru slyším hlas, poznávám, kdo mluví, ale neslyším, odkud ten hlas jde a točím se na kazatelně jako holub na báni. Tak se členové sboru začali modlit za ucho svého faráře.

Za dva týdny (či kolik to bylo) jdu na kontrolu k panu doktorovi, on mi propláchne ucho kysličníkem, nasadí si jakési kukátko a kouká mi do ucha.

„Co nám to děláte, pane faráři?“

Nerozumím... „Co bych měl dělat?“

„Vy se nám chcete uzdravovat bez doktorů.“

Pořád nerozumím a tvářím se asi dost zmateně.

„Ten bubínek vám dorostl, jděte domů.“

„Jak dorostl?“

„No – holt se to tak někdy stane, doroste sám od sebe.“

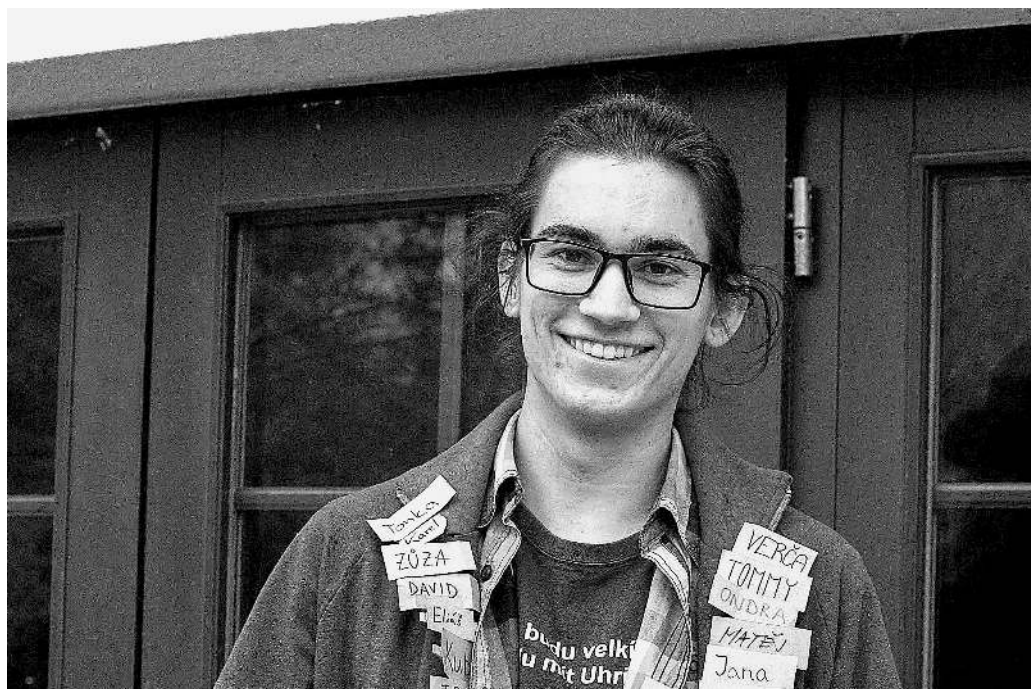

Možná stane. Nevím. Studoval jsem něco jiného a v rámci těchto studií jsme ušní bubínky neprobírali. Probírali jsme Boží dílo v tomto světě. Takové ty texty, jakože „Všechno je možné tomu, kdo věří!“ (Mk 9,23) a „Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji“ (J 5,17). Tak prostě – amen a díky tam nahoru.

Jaroslav Pechar, foto: pexels.com

Vojtěch Titěra

Předseda libereckého seniorátního odboru mládeže

„Do ČCE jsem se narodil, vyrostl jsme v ní a nyní v ní žiji. Naše církev pro mě vytvořila společenství, ve kterém jsem spokojen, cítím se v něm bezpečně a svobodně. Nyní se snažím církvi její dar společenství oplatit, a to ať už prací s mládeží, nebo službou v ES Chotěboř.“

připravila Eliška Foukalová, foto: Daniela Ryšavá

UDĚLEJTE RADOST SVÝM BLÍZKÝM!

DARUJTE ROČNÍ PŘEDPLATNÉ
ČASOPISU ČESKÝ BRATR

450 Kč včetně dárkového certifikátu pro
obdarovaného

objednávejte **do 16. 12. 2022** na eshop.e-cirkev.cz,
ceskybratr@e-cirkev.cz nebo telefonicky: 224 999 236

MOJE CÍRKEV

Bud'te světlem světa!
Ekumenická křesťansko-židovská modlitba
v Karolinu v rámci Červené středy (Praha,
23. 11. 2022)
foto: ARo

Hudba pomáhá člověka nést životem

Lydie Härtelová, sbormistryně sboru Naši pěvci

Co vás přivedlo ke sbormistrovské činnosti ve farním sboru?

Mládež v našem dejvickém evangelickém sboru, okouzlena kdysi koncertem komorního sboru Canticum sacrum (při ETF), vznesla přání, že chce založit něco taky tak krásného. A mně bylo řečeno, že já to musím vést, protože jsem jako jediná vystudovala hudbu. To byla sice pravda, ale studovala jsem harfu, nikoliv sbormistrovství nebo zpěv. V tom jsem se pak musela vzdělat sama dodatečně.

Můžete stručně své pěvecké těleso představit? Kdo tam zpívá, jak velký soubor je, jak dlouho funguje a podobně?

V rámci dejvické mládeže vznikl sbor Naši pěvci v únoru 1986. Zakládajících členů bylo 15, zpívat umělo z nich jen několik. Nicméně zpěv bavil všechny, a hlavně – všichni byli spolu rádi. Bylo třeba velké trpělivosti a víry v to, že třeba... jednou... bude zpěv i k poslouchání. A opravdu: Po takových třech, čtyřech letech se to pohnulo k lepšímu a pak k ještě lepšímu. Dnes tvoří Naše pěvce asi tak 45–50 členů – od studentů po lidi nejrůznějších profesí. Evangelíci mají sice pořád mírnou většinu, ale zastoupeny jsou i další církve a taky chodí zpívat lidé, kteří nejsou přímo členy žádného společenství. Všechny spojuje láska k duchovní hudbě, jejíž interpretaci se sbor výhradně věnuje, a přátelské vztahy, z čehož mám upřímnou radost.

Při jakých příležitostech sbor vystupuje?

Pěvci zpívají samozřejmě v mateřském dejvickém sboru, ale těší je pozvání i do jiných sborů a farností, ať už evangelických, či jiných (není to dlouho, co např. zpívali u Nejsvětějšího Salvátora v Praze u příležitosti složení tzv. věčných slibů řádovou sestrou). Kromě zpívání při bohoslužbách míváme ročně několik celovečerních koncertů. V říjnu např. to bylo provedení Schubertovy Mše G dur s orchestrem, na počátku prosince nás čeká adventní koncert na Vinohradech s premiérou Missa natalis choralis. Sbor natočil několik CD (naposledy Biblické písně A. Dvořáka ve sborové úpravě), natáčel i pro rozhlas a televizi, dvakrát se zúčastnil mezinárodního sborového festivalu v Bernu a dokonce dvakrát – ze zvědavosti – i mezinárodní sborové soutěže. To je tedy něco z minulosti, o té vždy ráda něco povím. Co se ale týká přítomnosti a hlavně budoucnosti, na to se ptejte už Fi- ►

lipa, mého syna, kterému jsem před několika lety předala „velení“ pěvců a dobrovolně přešla na pozici jeho asistentky.

Co vás v této činnosti těší, a co je naopak nejnáročnější?

Těší mne, když vidím, že lidé chodí zpívat rádi, že sborový zpěv má pro ně důležité místo, že obohacuje jejich život a pomáhá případně překlenout těžší životní etapy. Těžké bylo najít balanc mezi tím, aby umělecké nároky na amatérský sbor nevytlačily radost ze zpívání. A naopak aby úroveň zpěvu byla dostatečně kvalitní a nedocházelo k rozčarování z toho, že se snažíme, ale trochu marně.

Jakou zajímavou zkušenost jste díky této službě načerpala?

Hudba, podobně jako víra, pomáhá člověka životem nést. Máte-li radost, můžete si s radostí zazpívat, zahrát, kdo má dar invence, může vytvořit nějakou skladbu. To samé, když máte smutek, když se cítíte mizerně – zase to můžete „vyplakat“ nebo „vykřičet“ hudbou. Když jste člen orchestru nebo zpěvák ve sboru (a je jedno jestli v profesionálním, nebo amatérském), jste jako kamínek, který spolu s jinými kamínky vyskládá mozaiku hudebního díla. A v tom je velká síla, v té hudbě společně vytvářené. To nabíjí velkou energií a vytváří pocit sounáležitosti.

připravila ARO, foto: Hanuš Härtel

EKUMENA

České církve jednaly o pomoci Ukrajině

Církve dosud věnovaly stovky milionů korun a ubytovaly tisíce uprchlíků. Jsou připraveny pomáhat i nadále

Společné ohlédnutí za dosavadní církevní pomocí ukrajinským uprchlíkům uspořádala Ekumenická rada církví (ERC) v úterý 8. listopadu 2022 v Praze. Cílem setkání byla reflexe uplynulých devíti měsíců intenzivní pomoci, vzájemná inspirace a také sdílení plánů pro nadcházející období. Církve dosud věnovaly stovky milionů korun, ubytovaly tisíce uprchlíků a hlásí připravenost na případnou další vlnu.

Představitelé církví a jimi zřizovaných organizací prezentovali nejrůznější formy pomoci. Nejčastěji šlo o finanční sbírky, při kterých se vybraly v součtu stovky milionů korun. Výjimkou nebyla ani přímá humanitární a materiální pomoc, organizace dobrovolníků či asistence při evakuaci osob.

„Obzvlášť v mé paměti utkvěl případ postižené devítileté Jaroslavy, která je upoutána

na lůžko a ruská agrese její rodinu zastihla v Kyjevě. Před ostřelováním se museli schovat do sklepa, Jaroslavě docházely léky, na kterých byla životně závislá. Začátkem března dívku z Ruskem obleženého Kyjeva evakuoval i s rodinou pardubický evangelický sbor a daroval

dívce nový život. V té době se podobná evakuace zdála být téměř nemožná, na okraji města se vedly pouliční boje, špatně fungovalo mobilní spojení, evakuační vlaky odjížděly z Kyjeva přeplněny. Ale český tým záchranářů udělal nemožné možným. Dojel do Kyjeva, naložil Jaroslava a její matku s bráškou do sanitky, vrátil se do Česka. Byl to jeden z prvních velice silných příběhů české pomoci Ukrajině na samém začátku války, paprsek naděje – když se budeme snažit, všechno se podaří,“ vzpomněla ve svém pozdravu první tajemnice velvyslanectví Ukrajiny v ČR Tetiana Okopna.

Na českých farách a v prostorách farních sborů našly hned po vypuknutí války zázemí tisíce lidí. Mnozí z nich ubytování stále využívají. Bezprostřední humanitární aktivity však zvolna vystřídal pomoc s integrací – vznikla komunitní centra, pokračuje improvizovaná výuka jazyků, dětské skupiny, sdílené kanceláře či nejrozumnější volnočasové aktivity.

Ukrajínští uprchlíci se také mnohdy stávají součástí náboženského života, dokonce vznikají nové církevní sbory, složené převážně z věřících ukrajinské národnosti.

České církve dosud organizovaly pomoc válečným uprchlíkům z Ukrajiny spontánně a každá dle svých aktuálních možností. A právě celodenní konference ERC byla příležitost k výměně zkušeností a také ke koordinaci dalšího postupu. Není totiž vyloučeno, že do Česka bude směřovat druhá masivní uprchlická vlna.

„Jménem předsednictva Ekumenické rady církví děkuji z celého srdce všem církvím, dobrovolníkům, spolkům a charitativním organizacím za velké osobní nasazení, za příkladnou a široce projevenou solidaritu, soucit, přijetí a vytvoření tepla domova mnohým ukrajinským uprchlíkům. Prosím vytrvejme a neumdlévejme v této náročné, ale tak velmi potřebné službě naším bližním, kteří byli nuceni opustit své domovy, rodiny, svoji vlast v důsledku vojenské agrese Ruska,“ vyjádřil vděk i apel předseda ERC a biskup Slezské církve evangelické a. v. Tomáš Tyrlík.

Jak upozornil zvláštní zmocněnec Ministerstva zahraničních věcí ČR Robert Řehák, kvůli ruským teroristickým útokům na civilní infrastrukturu aktuálně hrozí třem milionům lidí na Ukrajině, že se na zimu octnou zcela bez dodávek tepla a energií.

O aktuální situaci informoval analytik bezpečnostního centra Evropské hodnoty a bývalý diplomat David Stulík: „Každý den jsem v kontaktu se svými přáteli či bývalými kolegy na Ukrajině. Dnes poprvé jsem se nebyl schopen téměř s nikým spojit. Aktuální taktikou Ruska jsou útoky na civilní obyvatelstvo a civilní cíle – zejména zdroje energie a přenosovou soustavu. Infrastruktura je zničena a aktuálně ji nelze obnovit. Dochází k omezování služeb.“

Ruku v ruce s tím však roste odhodlání Ukrajinců svou zemi bránit. „Podle posledního průzkumu 92 % Ukrajinců nechce ustoupit teroristické agresi Ruska. Plných 80 % obyvatel Ukrajiny, včetně etnických Rusů, pak vidí Ukrajinu za deset let jako prosperující zemi, která je součástí Evropské unie, a 97 % z nich je ochotno zaplatit za to cenu nejvyšší,“ dodal Stulík.

Konference byla prvním setkáním svého druhu, další budou následovat. Církve také vyjádřily ochotu spolupracovat a koordinovat společný postup v případě dalších uprchlických vln. Na pomoc jsou díky dosavadním zkušenostem připraveny. A jsou připraveny pomáhat tak dlouho, dokud bude pomoci třeba.

Několik zajímavostí ze setkání „Církevní pomoc Ukrajině“: *Bratrská jednota baptistů v ČR* nabídla dosud v rodinách členů a přátel na 33 375 noclehů. Jednou domácností prošlo dokonce přes 300 lidí.

Armáda spásy poskytuje pomoc mj. romským uprchlíkům nebo ženám v nočních klubech v západních Čechách.

Apoštolská církev zprostředkovala evakuaci a zajistila ubytování a péči 50 seniorům z Donbasu – většina z nich byla upoutána na invalidní vozík nebo trvale na lůžko. ►

Církev bratrská má partnerské sbory na ukrajinské frontové linii (Oděsa, Charkov, Cherson...) a přímo je podporuje.

Církev adventistů sedmého dne pomohla evakuovat teologický seminář nedaleko Buči – 400 lidí bylo zachráněno před zvěrstvy, která tam ruská armáda páchala. Budova se navíc posléze stala pro tamější obyvatele přechodným útočištěm.

Církev československá husitská plánuje skrze svou diakonii poslat před zimou finance přímo do kyjevské oblasti – na opravy dveří, oken či topení a na základní materiál.

Českobratrská církev evangelická nabídla ministerstvu hned první den války 46 farních sborů, připravených okamžitě přijmout uprchlíky. Nakonec ve 130 sborech ČCE našlo zázemí

více než 2000 lidí. V Brně vznikla improvizovaná „jazyková škola“ pro 500 studentů, včetně hlídání dětí.

Slezská církev evangelická a. v. pomáhala přímo v nárazníkovém pásmu v mezinárodní spolupráci se slovenskými a polskými církvemi.

Charita Česká republika poskytuje ubytování mj. ukrajinským rodinám, jejichž děti podstupují onkologickou léčbu ve FN Motol.

ADRA CZ vlastními prostředky evakuovala přes 8000 lidí. Vypravila 57 kamionů potravinové či materiální pomoci (1000 tun) a zhruba 11 tisícům uprchlíků poskytla stabilní finanční podporu. V rámci všech svých aktivit podpořila na 55 000 osob.

Jiří Hofman, foto: ARO

ECHO

Dvacet pod dvacet aneb když je všude daleko

Mladí ze severu Čech se setkávají na cestách

Letos máme první SOM. Vždycky zapomenu, co to znamená. Asi že jsem v SOMu nikdy nebyla. SOM nikdy na západě nebyl. Organizovat živelnou a neorganizovatelnou mládež z velmi různého prostředí na 10 000 km² seniorátu nebyla nikdy výzva, o kterou by si někdo toužil vylámat zuby. Občas jsme se jen tak potkali a stačilo to. Všichni měli „svého materiálu“ ve sborech dost...

Měli. A už nemají. A jsme tady my s dilematem – s jedním, dvěma dilematy v mladé kůži. Křehkými a vlajícími sami ve větru, rozhodnutí propletené s váháním. Chceme jim dát

možnost se opřít o druhého, podobně starého, s podobnými otázkami, zažít skupinu, společenství, nebýt sám voják v poli. A není jen řeč o mládeži, ale taky o konfirmandech. O jednotlivých dětech, které nám vyrostly nečekaně z náboženství a chtějí víc a dál. Ke křtu, k slavnosti. Jejich rodiny (často mimo církev) je podpoří. Nepřestanou mě udivovat. Tak dobře. Ale jak? Dělat individuální přípravu? A potom obřad s pozorností, soustředěnou na toho jednoho vepředu? I tak jsme to zvládli a mělo to tiché kouzlo. Myslí na Noemi, Andreu, Adélu, třikrát po jednom. Méně her, více blízkosti. A potom hledání navažující, mládežnické cesty...

V tomhle tichém procházení krajinou jednotlivých mladých lidských příběhů jsem byla

taky dost sama. Než dorazil Aleš, plný odhodlání. Vlastně jsem ani nevěděla, o kolik snazší to v týmu může být. Aleš se nejdřív postaral o pár sjezdů, když jsem vysedávala na kapačkách. Do dvaceti obědů jsme se asi většinou vešli. Do stokilometrové vzdálenosti výchozích sborů asi ne. Do skupiny na WhatsApp ano (zásadní kanál informací). Aleš rozdál úkoly a hodně toho nechal na sobě. Bude potřeba, abychom jen nenabízeli zážitky ke konzumaci. Skupina si musí svoje prostředí vytvořit sama. My je tam všude můžeme tak maximálně vozit, krmit, přemýšlet nad nimi i s nimi, bavit se o nich i s nimi, modlit se za ně i s nimi. Byl zvolen odbor mládeže, ať dělají, co umějí. Budeme v tom s nimi.

Podobně akčně vznikla konfirmační smečka. Jeden kus Lestkov. Jeden kus Teplá. Jeden Mariánky. Takže zase spolu. Na půli cesty. Město, gymnázium, autobusy, prázdná fara plná Ukrajinců, jasná volba – místo dění Mariánky. Když jsme hledali kusy Kréda po domě, říkala jsem si, kdy tam takovou skupinu asi naposledy měli. Jednou pomáhal Aleš domů vézt lamu, častěji já vozím někoho na autobus do Plané. Střídáme se, takže nějaká kostra existuje, ale většinou konzultace po messengeru, já vždycky na poslední chvíli pátek ráno, Aleš, když zrovna nedělá tátu miminkům. Závídím skupině, která se od začátku ještě o dva kusy rozrostla, že mají nás oba a že se vůbec mají. Jsou dost pestří. Asi jako ve sborech lidí bývají. Ale rozhodli se být v tom spolu. S námi. A to rozhodnutí asi nespadlo z nebe jen tak.

Juliana Hamariová, farářka v Černošíně

Touhu rozpohybovat na západě seniorátní mládež jsem měl ještě dřív, než jsem uvažoval, že bych se tam mohl někdy stát farářem. Tehdy jsem měl zkušenosti z Moravskoslezského seniorátu, kde mládež na seniorátní úrovni fungo-

vala moc hezky. Roky běžely, životní okolnosti se měnily a ejhle, farářuju na západě a podařilo se nám společnými silami, a hlavně s mládeží SOM založit.

Nejprve se zdálo, že jde vše jako po másle. Uspořádali jsme na jaře jednu „punkovou“ akci na vesnici, kde byli kromě mladých farářů a taky jiní dospělí a děti. Na dalším minisetkání už vznikl SOM a na podzim si už připravil svou první událost s hostem. Bylo to skvělé, ale už tehdy se nám osazenstvo SOMu docela prostrídalo. A tak se to ve mně pere. Zvládneme se oklepat? Nastavit zdravé hranice, přijmout různost? Jedině s Boží pomocí. A tak prosím o vaše modlitby za mládež, ale i za konfirmandy, a to nejen na západě. Jak to zaznělo i na farářském kurzu: „Potřebují vědět, že jsme tu pro ně.“

Juliana již krásně popsala, že s mladými se setkáváme také ve věku konfirmačním. Avlastně mě to docela překvapilo a udělalo mi to radost. Možná to bylo trochu jako v tom podobství o králi, který zval na hostinu. Zájem je někdy jinde, než bychom jej čekali. Ale je! A z toho mám taky radost. Ze zájmu, ze společenství, ze spolupráce. Díky za to.

Aleš Rosický, farář v Teplé, foto: archiv FS Teplá

Luhačovický zázrak

Dobrý pastorační pracovník vyrůstá pod kazatelnou

Máte ve vašem sboru pastorační pracovníci? Zeptejte se jí, jestli už někdy byla na semináři pastoračních pracovníků.

Já jsem tam byla. Konal se v Luhačovicích 13.–15. 11. 2022 ve vile Doubravka pod laskavou péčí manželů Voglových. A příležitost k setkávání mě těší. Když jsem začala jako pastorační pracovnice pracovat, bylo to ve sboru, ve kterém jsem vyrostla a kde nikdo s touto prací neměl zkušenost, nikdo ji přede mnou nedělal. Bylo pro mě tedy důležité slyšet, hledat a objevovat, kde jsou hranice mé práce.

Začali jsme rozhovorem, ve kterém jsme s bratrem Erdingerem vzájemně sdíleli dva reálné příběhy z pastorace. Pociťovali jsme, jak náročné je zjišťovat a připouštět si limity a možnosti takových rozhovorů.

Hlavním přednášejícím semináře byl bratr farář Tomáš Matějovský, který nás seznámil s hlavními zásadami a úskalími pastoračního rozhovoru. Cestoval stejně jako další účastníci přes celou republiku, aby se setkal s dalšími 18 bratry a sestrami, kteří se nebojí otevřít rozhovorům, kteří mají odvahu ujasnit si, co dělají dobře, kde by mohli při vedení rozhovoru chybovat a čemu by se měli vyhnout. A tak nás těšilo, když účastníci odjížděli povzbuzeni. Na všech setkáních tohoto typu jsme vděční za laskavý doprovod všech farářů; tady se na programu podíleli ještě další tři: Alžběta Hatajová, Michal Vogel a Miroslav Erdinger. A důraz na spolupráci faráře s pastoračním pracovníkem několikrát zazněl.

Dobrý pastorační pracovník vyrůstá pod kazatelnou a zosobňuje vlastně zúročení kazatelské práce, nese zvěst evangelia do rodin, nemocnic a domovů, a je přítom pravou rukou

faráře. Sdílel s ním nejistotu, kdy a jak přinést do rozhovoru evangelium, kdy otevřít Bibli, kdy se modlit. Učíme se na příbězích z Bible, ze života, na příbězích našich předků. Tak se stáváme oboustranně obohaceni – pastorační pracovník či farář, bratr či sestra, a zprostředkovatelem tohoto zázraku je Bůh.

Když jsme se rozcházelí a hodnotili naše setkání, s trochou nadsázky bylo slyšet názor, že se právě narodil luhačovický zázrak. Přijeli jsme mnozí poprvé a s obavami, co se po nás bude chtít, koho potkáme. A hle, našli se tu bratři a sestry, zapálení pro zvěst Boží lásky a Božího slova. Vcházíme často do otevřených rozhovorů s obavami, ale taky s vědomím, že ten druhý je objekt Boží lásky a všímavosti. Netvoříme strategie, jak pastoračně zmáknout situaci, nemáme jeden recept, jedno řešení.

Daniela Chladilová

Jdeme-li s vědomím že jsme nositeli Kristovy lásky, jdeme dobře. A k tomu potřebujeme čerpat. „Jedni druhých břemena neste,“ říká Ježíš. My se to učíme celý život, znovu a znovu, i zde během luhačovického setkání. Díky, Pane, za možnost takovýchto setkávání.

Daniela Chladilová,

členka komise SR pro pastorační pracovníky

foto: Benfoto

Po dvou letech trochu jinak

Ostravský sbor se opět otevřel lidem prostřednictvím festivalu

Otevřít se lidem. To byl jeden ze základních konceptů tohoto ročníku ostravského evangelického minifestivalu Listopadání, který po vynucené dvouleté pauze pokračuje ve své skoro třicetileté činnosti. Tento ročník byl pojat lehce netradičně v tom, že změnil obvyklé prostory, obvyklou cílovou skupinu a pozval i neobvyklé hosty.

Třídenní festival s podtitulem „nejen křesťanských hudebníků“, pořádaný Českobratrskou církví evangelickou v Ostravě, odstartoval v prostorách ostravského klubu Dock Café koncertem místních indie rockových kapel Jaro a February. Klub byl zaplněn lidmi, ať už náhodnými kolemjdoucími, lidmi oslavující páteční zakončení pracovního týdne, anebo cílenými návštěvníky festivalu a koncertů. Plakát Listopadání se štítem církve u vchodu uváděl návštěvníky do klubu, plného hlasité kytarové hudby a rozproušené čiré energie kapel, pulzujícího jásotu davu, který střídal ostré tóny nástrojů.

Sobotní den zahájil již ráno workshop církevní hudby celocírkevního kantora Ladislava Moravetze, který se zpěváky a hudebníky pro nedělní dopoledne připravil doprovod. Odpoledne se pokračovalo v ostravském podniku Stará aréna; ta nabídla veřejnosti výstup improvizovaného divadla All Imp, které bylo sice vedeno bez scénáře, ale ne bez formy. Katarzyna Gattnar představila citlivou, romantickou poezii, reflexi na samotnou metafyziku bytí. V druhé sekci poezie se představila Ellen Makumbirofa se „slam poetry“, skvěle balancující na hranicích odlehčení, legrace, smutku a dramatu. Večer pak uzavřel koncert Veroniky

June a její kapely. Zpěvačka z Bohumína by svou tvorbou v žánru indie popu mohla hravě konkurovat dnešním jménům jako je Ewa Farna nebo Lenny – její bilingvní tvorba se odrážela z češtiny do angličtiny a krásné melodické balady, podtržené popovými rytmy, okouzly všechny posluchače.

Poslední den pak patřil dopoledním společným bohoslužbám ČCE a SCEAV, které ostravský kostel sdílají. Bohoslužby vedlo duo Jakub Helebrant a Karel Müller, známé také jako Pastoral Brothers, a hudebně doprovázel Ladislav Moravetz se sborem, složeným z místních církevních členů a účastníků minifestivalu. Společné modlitby prolínaly sny – ne proto, že by shromáždění usínalo, ale kvůli velice poutavému hlavnímu tématu kázání, které se soustředilo na prorocká vidění ve snech a výklad snů v dnešním světě. Celý festival uzavřela velice zajímavá beseda, ve které se otevřeně vedla konverzace mezi zmiňovaným duem a účastníky.

Jaroslav Korbela, foto: archiv FS Ostrava

Mnichovský teolog představil v Praze úlohu křesťanských obřadů v sekulárním světě

Konference o křesťanských přechodových rituálech na půdě ETF

Dne 8. listopadu 2022 se na Evangelické teologické fakultě UK konala konference na téma „Člověk na hranicích života a víry“. Zaměřovala se na duchovní a rituální doprovázení lidí ve zlomových situacích života, jako je narození dítěte, dospívání, vstup do manželství, vyrovnávání s nemocí a umírání. Šest konferenčních příspěvků nasvítlo téma doprovázení z rozmanitých perspektiv.

Konferenci zahájil děkan ETF Jan Roskovec. Poté Pavel Kolář z Husitské teologické fakulty UK hovořil o využití antropologického konceptu rituálu v liturgice. Christian Albrecht z Evangelické teologické fakulty v Mnichově v hlavní přednášce poukázal na to, jakou šanci představují obřady křtu, konfirmace, svatby a pohřbu v kontextu dnešní sekularizované společnosti. Nabízejí totiž příležitost oslovit lidi, které by jinak nebylo snadné zasáhnout, a otvírají pohled na životní příběh jednotlivce ve světle evangelia. Empirický výzkum o současné praxi a interpretaci křtu v ČCE představila Tabita Landová. Zdůraznila, že církev by dnes měla usilovat o otevřenou, zvoucí a komunikující praxi křtu, která propojuje porozumění křtu s jeho smyslově vnímatelnou podobou.

Odpolední blok se týkal doprovázení na sklonku života. Monika Ulrichová sdílela zku-

šenosti s užitím logoterapie při doprovázení umírajících. Ondřej Macek se věnoval pozhívání jako možné součásti duchovní péče. Jana Hofmanová se zabývala otázkou, jak v rámci pohřebního rozloučení zohlednit individuální příběh zesnulého.

teolog z mnichovské univerzity Christian Albrecht

Téma doprovázení zdaleka nebylo vyčerpáno. Pokud konference ve svých účastnících vyvolala otázky, otevřela diskusi a vzájemnou výměnu názorů, pak splnila svůj účel.

Záznam z konference lze zhlédnout na youtube kanálu ETF.

Tabita Landová, foto: Matěj Bouček

Zemřela mi třetí babička

Za Evou Melmukovou-Šašecí (1932–2022)

A asi nejen mně, ale i mnoha lidem, kterým Eva Melmuková vstoupila do života svou laskavostí, humorem i přímočarostí, rozhodností a láskou.

Vděčnost. Je velikou nesamozřejmostí, že poznáte a máte rádi své dvě babičky, ale výjimky ze statistik bývají o to krásnější, oč další člověk rozmnoží náš život znalostí, moudrostí a nadhledem.

K mým dvěma rodinným babičkám přibyla ta třetí kolem 17. roku života.

Jel jsem tehdy se Štěpánkou Soběslavskou na evangelický tábor mladých historiků a nevěděl, koho mám čekat, ta pověst byla úctyhodná: Eva Melmuková kázala v padesátých letech, když měla tátu zavřeného v Ruzyni; pár let předtím byla konfirmována s dcerou Milady Horákové, Janou. Uměla se přenést přes všechny strážné světa s odvahou Ivce a s pokorou beránka, onoho vítězného následovala konsekventně.

Poznání. Pamatuji si, jak jsem byl na sebe pyšný, když jsem se vrátil z pobytu v Tübingen a nikdy nezapomenu, jak mne vrátila do kolejí pevnějších a světél jasnějších. „Richarde, poznamenala tím jemným náznakem ráčkování, Pánu Bohu právě tak dobře slouží paní, která přinesla květiny na stůl Páně nebo varhaník, faráři nejsou nic extra před Bohem.“

Je tolik příběhů, tolik setkání, tolik nádherných chvil, na něž bych mohl a chtěl vzpomínout, ale nějak jsem po tom proplakaném dnešku unavený. Tak mi to promiňte.

„Babičko“ jsem jí nikdy neřekl, netroufl jsem si.

Ale její úsměv a dobrota mne provázet budou, co chodit po světě smím.

„A proč bys nemohl být historik a farář zároveň?“ A pro 17letého kluka bylo jasno. Babička z fotelu a s velkým znakem RČS za zády a soko-lující a chodící do rybníka snad už v březnu, mi chybí, a to je to pár hodin, co odešla.

Když vám Pán Bůh požehná, můžete mít i tři babičky...

Richard F. Vlasák, farář v Rumburku a Varnsdorfu

Neštěstí přináší kromě zmaru i příležitost k učení

Konference o komunitní krizové spolupráci na teologické fakultě

Všichni jsme břemena a nosiči (pandemie, tornádo, válka): konference s tímto názvem se konala 11. 11. 2022 ve spolupřátelství Psychosociálního intervenčního týmu ČR a ETF UK.

Již 13. konference komunitní krizové spolupráce se opět zabývala spoluprací lidí, obcí a organizací při a po neštěstích. Neštěstí a jejich dopady přinášejí kromě zmaru také příležitosti k učení. Zkoumali jsme, jak se liší učení z náhlé nepříznivé události (tornádo) od učení z plíživých nepříznivých dějů (pandemie, válka). V každé z oblastí jsme se zaměřili na jeden jev: u pandemie na porušování práv a svobod ve jménu ochrany (zákazy návštěv v „domovech“ pro seniory); u tornáda na identitu obce a její utváření katastrofou a na projevy katastrofické paměti v architektuře a obecních názvech; u války na normalizaci dlouhodobě působící zátěže, tedy na paradox „normálního žití za války“.

Konference byla transdisciplinární. Transdisciplinarita se užívá při řešení zapletitých společenských otázek, které nemůže zodpovědět jeden pohled či jeden obor. Vychází z osobní zkušenosti s konkrétním problémem a jeho řešení hledá v diskusi a odborných vstupech. Každé téma otevíral na konferenci nositel osobní zkušenosti. Na něj navázali řečníci z perspektivy sociologie, práva, etiky a teologie s důrazem na občanství, svobodu a spravedlnost, profesionál-

ní angažovanost, křesťanskou lásku a kulturu vzájemné péče. Konferenci uzavřela diskuse v oborových skupinách.

Ve vyhodnocení konference například zaznělo: „Chyběl mi byznys sektor, který se v mimořádných událostech také angažuje.“ Skvělé je zažít to, o čem se v celé konferenci mluví, na vlastní kůži. Občerstvení, starost o hosty, vzájemná vstřícnost přednášejících všechno doložily prakticky. Slova jdou s činy, to si hodně odnáším.

Konference chtěla přispět ke společenské vzájemnosti za měnících se podmínek spolužití, k možnosti slyšet se navzájem i při rozdílných postojích. Něco se snad zdařilo. A příští rok – dá-li Bůh – přizveme i byznys sektor.

Bohumila Baštecká, foto: Matěj Bouček

ROZHOVOR S VEDOUCÍ NÁRUČE OSTRAVA SIMONOU PULTAROVOU

Náruč Diakonie v Ostravě

Včasná psychologická pomoc pro ohrožené děti

Ztráta bydlení, rodiče v nemocnici, ve vězení, na záchytce. Ostravská Náruč je tu pro děti, které potřebují okamžitou pomoc. Letos poprvé, díky jednorázovému ročnímu příspěvku, dostávají děti psychologickou podporu hned, bez čekacích lhůt. Kvalita péče tím výrazně vzrostla. Aby ji bylo možné udržet i příští rok, přidala se Náruč z Diakonie Ostrava ke sbírce „Krabice online“. Jak konkrétně Náruč pomáhá a proč je přitom tak důležitá účast psychologů? O tom jsme mluvili s vedoucí Simonou Pultarovou.

Náruč má kapacitu 16 dětí. Máte plno?

Posledních šest měsíců jsme plní po strop. Předtím to bylo i volnější, jedno místo bylo dokonce chvíli neobsazené. To už teď neznáme; po propuštění dítěte okamžitě nastupuje další, máme pořadníky. Měsíčně odmítáme zhruba 20 nových žádostí. Často děti musejí v dost provizorních podmínkách čekat na to, až k nám budou přijaty.

Co znamená, že děti čekají v provizorních podmínkách?

Rodina třeba přijde o bydlení. Aby se neocitli na ulici, vezme je k sobě kamarádka, známý, soused, babička, děda. Jenomže ani tito lidé na tom nejsou dobře. Bydlí na ubytovnách nebo v sociálních bytech. Ty jsou malé a musí se v nich přísně

dodržovat počet nahlášených osob. Lidé navíc tam tedy nemohou zůstat dlouhodobě. ►

Jaké jsou hlavní důvody, kvůli kterým děti do Náruče přicházejí?

V tomto roce nám to vychází takto: Zhruba z 60 % se jedná o ztrátu bydlení. Děti k nám potom přicházejí proto, aby nemusely přežívat na ulici. Druhá nejpočetnější příčina spočívá v tom, že samy z nějakého důvodu odmítají zůstat v rodině, ať už vlastní, či pěstounské. Může za tím být nadměrné užívání alkoholu rodičů, rodičovské konflikty, nevhodný partner matky a tak dále. Část dětí, týká se to zhruba deseti procent, má rodiče hospitalizované nebo ve výkonu trestu. Nebo je rodič třeba odvezen na záchytku, o dítě se nemá v noci kdo postarat. Když rodič vystřízliví, dítě si vezme zpátky. Pak jsou to uprchlíci, tedy nezletilé děti bez doprovodu z Ukrajiny nebo ze Sýrie.

Proč děti z rodin s „bytovým problémem“ nejdou do azylových domů?

Azylové domy mají plno stejně jako my. Logicky se pak rodiny nebo pracovníci orgánů sociálně právní ochrany dětí obracejí i na nás. Mluvila jste o dětských uprchlících až ze Sýrie. To ty děti vyrazí na cestu samy? Člověk si to těžko dovede představit.

Děje se to. Děti ze Sýrie míří do Německa a Česká republika jim slouží jenom jako přestupní stanice. Když jsou policií zadrženy a jsou mladší osmnácti let, putují k nám, než je vydáno předběžné opatření. Pak se přemístí do zařízení pro cizince. Takže u nás stráví třeba jenom jednu, dvě noci. Z Ukrajiny jsme u nás měli jednu 17letou dívku, která utíkala před válkou, s miminkem ani ne tříměsíčním. V současné době u nás máme také 17letou Ukrajinku. Byla už v České republice umístěna v pěstounské péči, ale údajně tam zažívala ponižování, a tak přišla k nám.

Jak byste popsala emocionální stav dětí, které do Náruče dorazí?

Pro všechny představuje příchod tíživou, stresovou situaci. Ve většině případů si umístění

v našem zařízení nevybraly dobrovolně. Pokud se jedná o děti z rodiny, která přišla o bydlení, je pro ně odloučení od mámy, táty velmi těžké. Ale i ti, kteří před vlastní či pěstounskou rodinou utíkají, si s sebou nesou zátěž. Všechny děti se navíc ocitají v cizím, neznámém prostředí. Včasná psychologická pomoc pro všechny děti od toho nejmladšího věku je velmi potřebná.

Jak se ona zátěž u dětí projevuje?

Jejich smutek může přerůst do sebevražedných tendencí. Děti vyhrožují, že si ublíží, někdy se skutečně pustí do sebepoškozování. Může jít též o agresi. Zvláště děti, které se u nás ocitnou ne úplně dobrovolně, bývají naštvané na systém, který je odtrhl třeba od rodičů.

Jsou tedy naštvaní i na vás, navzdory tomu, že jim chcete pomoci?

Někdy to mohou vnímat tak, že Náruč je nějaký „pasták“, do kterého je zavřeli. Než pochopí, že jsme tu pro ně.

To se pak snáze chápe, že pomoc psychologů je opravdu potřebná.

Sebepoškozování, útek od nás kamkoliv pryč, agresivní projevy – toho jsme měli v letošním roce mnohem méně než v předchozích letech. Letos jsme do naší práce výrazně zapojili psychology. Ta souvislost je myslím jasná – psycholožka hned po přijetí s dítětem promluví,

určí jeho diagnózu, poradí vychovatelkám, jak pracovat s jeho případným traumatem. Každé dítě je totiž jedinečné, nelze uplatňovat nějakou univerzální šablonu. Proto je pro nás včasná diagnostika strašně důležitá. Psycholog jako někdo nestranný, kdo přichází „zvenku“, může taky v plachých nebo nedůvěřivých dětech vzbudit větší pocit bezpečí, takže překonají nedůvěru a začnou se psychologovi svěřovat se svým trápením.

Co psychologové umějí na rozdíl od vás, navíc?

Často musíme spoléhat jen na to, co nám o sobě řekne dítě samo. Nevíme u všech dětí, čím si prošly. Psychologové jsou ale cvičeni v metodách, které to umějí včas odhalit. Pak lépe víme, jak dítě připravit na budoucnost, jak zjistit jeho trápení a přání. Někdy z toho vzejdou pozoruhodné příběhy. Měli jsme tady nedávno slečnu, která stála na zásadní životní křižovatce. S biologickými rodiči nebyla dlouhodobě v kontaktu, byli bez domova a ona vyrůstala v pěstounské rodině. A teď to hlavní: Dostala se na internátní základní školu „Open Gate“, která jak známo poskytuje velmi slušné vzdělání a nezaopatřeným studentům hraří školné. Jenomže ta dívka sama sebe poškozovala. A od školy dostala podmínku: Musí podstoupit hospitalizaci na psychiatrii a stabilizovat se, teprve potom se může do školy vrátit. V psychiatrických nemocnicích měli všude plno, tak jsme ji nakonec přijali k nám, když se u nás uvolnilo místo. Mělo se jednat o dočasné řešení před samotnou hospitalizací, ale díky včasné diagnostice naši paní psycholožky jsme zjistili, že hospitalizace není nutná. Slečna potřebovala jinou pomoc, potřebovala mluvit o svých trápeních. Měla trauma ze své pěstounské rodiny. Necítila se tam dobře, nechtěla se tam vracet, bála se tam. Tak jsme o tom začali mluvit a výsledkem bylo, že se sebepoškozováním přestala. Ne hned, ale našli jsme cestu. Malovala nám tady obrázky po stěnách, které tu doteď máme na památku. Strá-

vila s námi celé prázdniny a v září mohla opět nastoupit do školy a na internát. Do pěstounské rodiny se nevrátila, přešla do dětského domova. Práce s ní byla náročná, potřebovala víc času než některé jiné děti, ale stálo to určitě za to.

Proč se dítě někdy nechce vrátit do pěstounské rodiny a dá raději přednost dětskému domovu?

Někdy se překážka ve vzájemném vztahu odstraní, někdy se dojde k tomu, že pěstoun není schopen dítěti poskytnout to, co dítě hledá. Nebere ho za vlastní a to dítě to cítí. Hledají se cesty, jak to překonat. Je potřeba se setkat s pěstouny. Dělají se případové konference, setkání s dětmi i pěstouny, pracovníky OSPODu. V první řadě se přihlíží k přání dítěte. Pokud je ale překážka nepřekonatelná, je určitě lepší cesta ústavní výchovy než být v rodině, kde to nefunguje.

Náruč Diakonie Ostrava

Posláním zařízení je okamžitá krátkodobá pomoc ohroženému dítěti. Spočívá v plném zaopatření do doby, než bude pro dítě nalezeno řešení dlouhodobějšího charakteru. Pomoc a ochrana se poskytuje dětem ve věku od 0 do 18 let na přechodnou dobu, nepřesahující zpravidla šest měsíců.

Asi i vy sami, pracovníci Náruče, potřebujete někdy od psychologa poradit, ne?

Je to tak. Jednou jsem měla velký problém s rodiči našeho klienta. Maminka byla drogově závislá a měla psychiatrickou diagnózu. Komunikace a práce s ní byla velmi náročná. Potřebovala jsem to nějak ustát a poradit se. Celou situaci jsme s paní psycholožkou rozebraly. Moc mi to pomohlo.

Adam Šůra, foto: FB Krabice od bot, Diakonie

Ostrava

SLOVO

Hledejme Pravdu, ne pravdivost.

*Kázání B. Pivoňky v rámci bohoslužby děkuvzdání
(Praha – kostel sv. Martina ve zdi, 17. 11. 2022)*

foto: ARo

Nebudeme se bát

Bázeň před Bohem je úžas, který v člověku vzbuzuje setkání s milostí a láskou

Myšlenka „Nebudeme se bát“ mne provází od chvíle, kdy jsem začal přemýšlet o roli synodního seniora, o synodní radě i o celé Českobratrské církvi evangelické. Nemám vizi církve, pokud jde o její organizaci, strukturu, podobu. Mám však vizi nebojácné církve ve smyslu Zachariášova chvalozpěvu: „Pochválen buď Hospodin..., protože se rozpomenul na přísahu..., že nám dá, abychom vysvobození z rukou nepřátel a prosti strachu jej zbožně a spravedlivě ctili po všechny dny svého života.“ (L 1,68–75)

Strach je velké biblické téma. Člověka sevře vzápětí poté, co svévolně sahá po poznání dobrého a zlého. Na Hospodinovo „Kde jsi?“ odpovídá: „Uslyšel jsem v zahradě tvůj hlas a bál jsem se. A protože jsem nahý, ukryl jsem se.“ (Gn 3,9–10) Zdá se to tak pochopitelné. Nahota znamená zranitelnost. S ní přichází strach a touha se skrýt, ochránit se. Jenomže nazí byli člověk a jeho žena ještě předtím a nebáli se. Nikoli tedy nahota, ale nedůvěra vyvolává strach.

Proč je Žalm 23 tak známý a silný? Ne-li právě pro svůj vzdor proti strachu? „Byť se mi dostalo jíti přes údolí stínu smrti, nebudu se báti zlého, neboť ty se mnou jsi...“ (Ž 23,4) A proč nás tak oslovuje vánoční poselství? Ne-li pro andělské: „Nebojte se, neboť aj, zvěstuji vám radost velikou“ (L 2,10)?

Co tím myslím, když řeknu: „Nebudeme se bát“? Přiznávám tím nejprve, že teď se bojíme. Není lehké si vlastní strach přiznat. Máme totiž strach ze svého strachu. Strach je nepřijemný.

V pastoračním rozhovoru přímá otázka „Čeho se bojíte?“ chce k odpovědi hodně odvahy a vzájemné důvěry. Strach často máme, ale utíkáme od něj, překrýváme ho horečnou činností, zaměstnáváme svou mysl a své smysly zábavou nebo starostí o druhé, o svět, jen abychom se mu nemuseli podívat do tváře. A přece je strach přirozený, patří k životu a má svou zdravou pozitivní funkci. Upozorňuje nás na naše možná ohrožení. Říká něco o nás, co bychom měli slyšet. V tomto smyslu je dobrý rádce. Nebudeme se bát svůj strach si přiznat. Nebudeme se vyhýbat pravdě o nás samých. Svůj strach budeme důkladně zkoumat.

Námořníci na potápějící se lodi

Čeho se vlastně bojíme? Slyším často hlasy: „Bojíme se, jestli přežijeme.“ Jestli přežijeme jako farní sbor, jako evangelická církev. Ubývá nás, jsme pod ekonomickým tlakem nebo vyhásíná naše víra? Čeho přesně se bojíme? Co znamená tento strach o přežití? Bojíme se, že skončí náš farní sbor, ztratíme samostat-

nost? Anebo že tu nebudeme mít placené farářské místo, nebudou se konat nedělní bohoslužby? Nebude nikdo, kdo by shromažďoval děti, dospělé, kdo by pečoval o naše společenství? Ztratíme svého pastýře? Anebo se vytratí z naší obce, z téhle společnosti cosi, co reprezentovalo křesťanské hodnoty? Nebo se bojíme, že ztratíme víru? Ztratíme Boha? Možná jsou v nás ještě další vážné strachy, pochybnosti a otázky. Nevím. Nechci od těchto mnohdy pochopitelných a reálných obav utíkat. Chtěl bych o nich mluvit. Máme-li strach, zkusme mu porozumět. Zkoumat, zda je přiměřený realitě. Musíme přitom odlišovat fakta od fantazií. Být si vědomi toho, že „strach má velké oči“, že totiž dokáže použít naši představivost, aby narostl a ovládl nás.

Podívám-li se na svou církev, realitou jsou tvrdá data o zvyšujících se nákladech, tenčící se členské základně, nedostatku farářského dorostu. Nemáme však data (a jsou obtížně zachytitelná) o duchovním stavu církve, o míře víry, naděje, tvořivosti. (Také duch ovšem patří k realitě. Není dokonce tím podstatným?) Může nám něco o víře, obětavosti a akceschopnosti v církvi naznačit nedávná zkušenost s tím, jak sbory a jednotlivci přijímali ukrajinské běžence? Víme o tom, kolik dětských táborů organizují jednotlivé farní sbory nebo skupiny nadšenců?

Strach námi může pohnout nebo nás ochromit. Strnout, nehýbat se je jednou z přirozených reakcí na vnější ohrožení. „Dělat mrtvého brouka“ může být v přírodě celkem úspěšná strategie. Je to pokus učinit se neviditelným pro případnou hrozbu. Snad k nejhoršímu nedojde, snad nás hrozba mine.

Církev je v pokušení si tento ochromující strach spojit s údajnou důvěrou v Boží ochranu: „Nic nehrozí a nemusíme nic dělat.“ Jsme v téhle situaci? Možná bychom se měli zamyslet na Jeremiášovými slovy: „...od proroka až po kněze všichni klamou. Těžkou ránu mého lidu léčí lehkovážnými slovy: ‚Pokoje, pokoje!‘ Ale žádný pokoj není.“ (Jr 6,14) Neochota ke

změně a strach ze změny jsou přirozené. Tak se dostáváme do situace, kdy se na jedné straně obáváme budoucnosti, ke které směřujeme, na druhé straně se však zároveň bojíme své směřování změnit.

Je dobré tedy zkoumat svoje strachy, přiznat si je, poznávat realitu a volit přiměřenou reakci. Reakcí na strach (kromě „mrtvého brouka“) je zpravidla útok nebo útek. Pokud zůstaneme např. u zmíněného strachu o přežití církve, takovým útekem může být odchod z církve, hledání jiného společenství či jiné víry. A útok? Že by třeba misijní úsilí? Snaha zvrátit nepříznivý vývoj tím, že získáme nové členy? Ta snaha může ovšem působit poněkud křečovitě. A především, ono je nějak cítit, když motivací je vlastní strach. Psi vědí, jaký pach vydává vystrašený člověk. Nebude se taková „misie“ podobat marnému úsilí najmout námořníky na potápějící se loď?

Strach v nás

Strach je tedy špatný pán. Podívejme se svým strachům do tváře, prozkoumejme je, ale nechme se jimi ochromit ani ovládnout. Nechat se opanovat svým strachem vede ke špatným rozhodnutím. Napadá mne celá řada biblických příkladů, zvláště z pašijního příběhu: Rozhodnutí velekněží odstranit Ježíše, aby „zachránili lid“, Pilátův soud, při němž Pilát ze strachu před vyhrožováním velekněží a křikem davu pošle na smrt nevinného. Zmínění by si přitom ani nedokázali přiznat, že jednali ze strachu. (Petr zapřel také ze strachu, ale aspoň si jej poté přiznal a nad sebou plakal.) Své strachy si musíme připustit, ohmatat a poté jim čelit. Tak třeba nerozumím obavám o tradiční rodinu, které někteří projevují v souvislosti s uzákoněním stejnopohlavního manželství. Jak by mohlo stejnopohlavní manželství ohrozit heterosexuální vztahy? Lidé homosexuálně orientovaní nedokážou žít ve stabilním heterosexuálním svazku a lidé heterosexuálně orientovaní přece nemají důvod vstupovat do homosexuálního manželství. Co je to tedy za strach? Není to náhodou

tak, že heterosexuální vztahy, „tradiční rodiny“ jsou už dávno ohroženy a dávno v krizi? Jenže jsme (heterosexuální většina) se báli o tom otevřeně mluvit, připustit si své (heterosexuální) problémy, řešit je? Není to náš strach zabývat se skutečnými vlastními problémy, co nás vede k tak vehementnímu odmítání stejnopohlavních svazků?

Nezakopat hřivnu

Strachu v nás je dnes plno. A mnoho důvodů ke strachu je kolem nás. Strach z budoucnosti tu byl vždy, nyní je však silnější než kdy jindy. Politická situace ve světě, válečný konflikt tak blízko nás, klimatická změna, energetická krize, nedůvěra v rozum, v technologie, v demokracii, rozpad konceptu společných lidských práv... Jeden z našich školních kaplanů říká: „Mladí nemají naději pro tento svět.“ Stalo se to už někdy?

Nevíme, jaké strachy nás ještě potkají, předpadnou. Až přijdou, přivítejme je, ohmatejme, přemýšlejme, co nám signalizují, ale nepodléhejme jim. A nebojme se ani strachu z vlastních chyb a selhání, ze svých slabostí a nedověry.

Motivací našeho jednání nesmí být strach, nýbrž víra. V podobenství o hřivnách (Mt 25,14–30) ten, který selhal, sám podává vysvětlení: „Bál jsem se.“ Zatímco ten, který obstál, věřil svěření hřivně, nebál se dát ji z ruky, pustit ji do života. Jak na tento text kážeme? Je naše kázání postaveno na strachu? Podívejte se, jak ten služebník špatně skončil, a proto nezakopejme svou hřivnu!? Anebo postavíme do popředí příklad dobrého služebníka? Věř evangeliu, pusť je do života!?

Bázeň před Bohem

Bible s motivací strachu samozřejmě pracuje. Můžeme v ní číst varovná slova o soudu, o zavržení, můžeme tak rozumět Desateru. Kniha Přísloví zná a propaguje tělesné tresty ve výchově a ty nejsou cizí ani novozákonním svědkům. Pojem „bázeň před Bohem“ je přece legitimní a hněvivá tvář Boží vystupuje z mnoha příběhů. A přece, přinejmenším od dob Martina Luthera

můžeme vědět, že tohle je slepá ulice. Luther nejprve prožívá strach z Boha a je hnán úsilím vést správný život z obav o vlastní spásu. Dostává se však do stále hlubší tísně, dokud se před ním neotevře prostor Boží milosti.

Bázeň před Bohem není strach z Boha a jeho trestů, nýbrž je to úžas, který v člověku vzbuzuje setkání s milostí a láskou. Vidíme tuto bázeň na Petrovi, jak reaguje na zázračný rybolov při svém prvním setkání s Ježíšem: „Odejdi ode mne, Pane, neboť jsem člověk hříšný.“ (L 5,8) Kde chybí tato svatá bázeň, protože církev bere milost příliš samozřejmě, anebo dokonce tak, jako by na ni měla nárok, tam chybí tento radostný úžas a spolu s ním motivace, síla, víra. Důvěra v Boha je víra – nikoli, že „to dobře dopadne“ (případně dobře a brzy), nýbrž důvěra, že o Boží věci, o evangelium je možno se opřít. Naděje nepotřebuje žádný důvod, žádný materiální základ. Naděje žije ze svého vlastního (Božího) zdroje.

(zkráceno a upraveno, co zaznělo u Studánky

Páně 28. 8. 2022), mezititulky redakční

Pavel Pokorný, foto: pexels.com

Impulzy víry na Evangelické teologické fakultě

Při ekumenické modlitbě v Karolinu rezonovalo společenství

Tu a tam se na školních budovách nebo chodbách objevují citáty. Třeba první věta z Komenského učebnice *Orbis pictus*: „Pojď sem, dítě, uč se moudrým býti.“ To je přece skvělé, když učebnice nebo škola zvou k moudrosti, k porozumění souvislostem, když vzdělání není jen série povinností a zkoušek, ale poznání, které člověka rozvíjí pro život. Je to dobrodružství, když se tu a tam daří prohlubovat to, o co koneckonců prosíme i při bohoslužbách, když zpíváme: „Moudrosti mi, Pane, dávej, abych po tvé cestě chodil.“

Mnozí ze studentů na ETF UK se připravují na to, že by se ve svém životě mohli v nějaké podobě věnovat službě druhým lidem. K tomu je třeba odborná příprava v oborech teologie nebo sociální a pastorační práce, kterou fakulta nabízí. Ale nutně k tomu patří také celkové osobní zrání, poznávání sebe sama a prohlubování vnímavosti svého okolí. U budoucích farářů nemůže zůstat stranou ani prošlapávání vlastních cest víry a praxe víry. A tak pro to společně hledáme a tvoříme příležitosti.

Ve fakultní kapli se pravidelně ve středu scházíme k bohoslužbám, které jsou samozřejmě veřejné a zván je každý, kdo pozvání přijme. Je to příležitost k obcerstvení a setkání, a taky trochu laboratoř. Na službách se společně podílíme. „Moudrosti poklad z nebe je slovo Boží nám.“ V listopadu jsme společně slavili mimo jiné i bohoslužby se synodním seniorem Pavlem Pokorným. Po bohoslužbách bývá čas na rozhovory u čaje, někdy jdeme společně na oběd. Kromě toho se konají i ranní modlitby pro dálkaře, studenti oboru teologie křesťanských tradic zase slaví bohoslužby po svém večerním

studiu a někdy se setkáváme ke zvláštním příležitostem.

K těm v listopadu patřila i ekumenická modlitba za studenty v Karolinu. Na její přípravě se společně podíleli kolegové a kaplani všech tří teologických fakult Univerzity Karlovy. Sešli jsme se v pondělí před 17. listopadem, abychom si připomněli ty, kdo měli odvahu postavit se na odpor zlu a bránit svobodu a demokracii, a abychom se v modlitbách přimlouvali za ty, kdo se dnes podobně zastávají druhých, usilují o vzdělání anebo trpí tam, kde je svoboda potlačována. Vybrané biblické texty i kázání se dotýkaly právě tématu moudrosti.

*Detail oltáře v postranní kapli Velkého sálu
Karolina*

Karolinum není kostel a při slavnostních akademických ceremoniích si možná někdo ani nevšimne, že je tam oltář. Je to ale místo, které patří nám všem. A bylo silným symbolickým vyjádřením, že se tu můžeme svobodně sejít tak, jak by to před rokem 1989 bylo jen těžko možné.

Když jsme veřejně slavili bohoslužby jako kolegové ze tří teologických fakult, které jsou dnes součástí Univerzity Karlovy, když jsme se tu společně modlili, znělo čtení z Bible a kázání a když varhany doprovázely bohoslužebný zpěv, tak „vděčnost“ a „svoboda“ opravdu nebyly jen slova.

Úplně jiným, ale podobně jedinečným a inspirativním impulzem byl fakultní večer s Muzikanty bez domova. Ten se podařilo připravit společně s kolegy a kamarády, kteří pracují u Armády spásy. Muzikanti bez domova, to je skupina lidí, kteří rádi společně dělají muziku, a přitom mají zkušenost s životem bez domova,

ať už proto, že se v takové situaci sami ocitli, nebo proto, že pracují jako sociální pracovníci. Jejich repertoár tak trochu odráží stav jejich duše, a tak je velmi pestrý: vedle rockových písniček a čardášů zněly spirituály a hymny. Střídavě jsme poslouchali, zpívali a společně povídali. Třeba o tom, jak to chodí na ubytovně, jak být s druhými, a přitom neztratit sám sebe, jak hledat motivaci k službě, čím se člověku stávají bohoslužby a víra v těžkých situacích. Z velké posluchárny se na chvíli stal improvizovaný klub s opravdu pestrými a milými společnostmi. Asi ne naposled.

Jana Hofmanová, foto: ARO

FOKUS

Otevřená náruč církve

Jak se naše církve zapojila do pomoci válkou zasažené Ukrajině

Válka na Ukrajině přišla nečekaně. O to víc jsme jako církve zatím v pomoci obstáli. Evangelické sbory nabídly do dnešního dne ubytování a přímou pomoc zhruba dvěma tisícům uprchlíků. Konkrétně se pomoc organizovala ve 130 sborech, další se podílely finančně. Všem je nutno vyseknout hned na úvod poklonu a velký dík! Ukázalo se, že v církvi dřímá víc, než si často myslíme.

Od počátku jsme stáli před otázkou: Jak nejlépe pomáhat, a přitom zvládnout situaci s tím, že většina pomáhajících ve sborech nejsou profesionálové na humanitární pomoc?

Vedle základní sbírky mezi sbory, která vynesla něco ke třem milionům korun, jsme proto ihned v prvních dnech konfliktu vytvořili tým lidí, vedený ústřední církevní kanceláří. Projekt byl řízen i za pomoci online setkávání se zástupci sborů a pro veškeré infor-

mace byla již 28. února vytvořena stránka ukrajina.e-cirkev.cz.

Výuka češtiny ve sboru v Duchcově

V prvních dnech a týdnech šlo především o to, aby církve byla zařazena mezi příjemce státní pomoci, což vůbec nebylo lehké. Stát totiž improvizoval úplně stejně jako my.

Jako první injekci jsme poskytli společně s Diakonií částku ve výši 25 000 korun všem ►

sborům, které chtěly poskytnout rychlou pomoc, jako jsou deky či postele. Podařilo se též zajistit množství notebooků, mobilních telefonů a dalšího příslušenství. Na několik far jsme dostali darem též mobilní připojení. Vedle toho od počátku, zhruba na 25 farách, začala pro stovky lidí výuka českého jazyka. Zvláštní uznání zaslouží židenický sbor, který vybudoval jednu z největších „jazykových škol“ se stovkami studentů za využití celého kostela.

připravený pokoj pro Ukrajince na faře v Hronově

Nezapomněli jsme však ani na naše ukrajinské krajany. Sborům v Bohemce, Veselinovce a společenství ve městě Pervomajsk jsme předali finanční dar ve výši 250 000 Kč.

Z řady míst se postupně podařilo dojednat masivní finanční podporu. Klíčovým se stalo přijetí koordinátorů, kteří denně pomáhají ve sborech ubytovaným uprchlíkům či těm, kdo to na místě potřebují. Na vlastní realizaci projektu se podílí cca 20 lidí, jejichž zapojení odpovídá cca 7,5 úvazkům. Regionální koordinátoři pracují ve sborech, kde jsou zodpovědní za každodenní pomoc, jako je např. doprovázení na úřad, zajišťování ubytování, zaměstnání a volnočasových aktivit. Na celocírkevní úrovni zaměstnáváme koordinátory, kteří celou situaci monitorují a zajišťují materiální, finanční či poradenskou pomoc sborům.

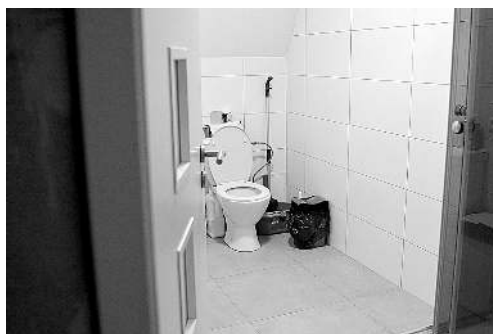
V létě církev začala s podporou drobných stavebně rekonstrukčních prací pro zvýšení kapacity a zlepšení kvality ubytování. Díky tomu se pro uprchlíky na řadě far uzpůsobily prostory

k ubytování i pro volnočasové aktivity nebo výuku českého jazyka. K projektu se přihlásilo cca 50 sborů.

Církev nestála od počátku stranou ani při pomoci na Slovensku. Na počátku krize jsme ve spolupráci s Diakonií poskytli finanční dary ve výši 14 000 €. Dále církev zajistila vodu a jídlo od společnosti Kofola ve výši 15 000 €. A na slovensko-ukrajinské hranice jsme vyslali tři skupiny dobrovolníků.

V Praze se v létě se podařilo otevřít pro ukrajinské uprchlíky knihovnu – naše církev nakoupila ukrajinské knihy a společně s nakladatelstvím Albatros, Skautským institutem a komunitním centrem Svitlo pod záštitou ukrajinské ambasády vybudovala knihovnu, která obsahuje 5 000 knih a je místem pro setkávání uprchlíků z Ukrajiny mezi sebou, ale i s českými občany.

V létě jsme též podpořili volnočasové aktivity, pořádané farními sbory, důležité k snadnějšímu přizpůsobení novému prostředí. Takto bylo podpořeno zhruba 30 sborů.

*nové hygienické zařízení ve sborovém domě
v Ústí nad Labem*

Výše uvedená pomoc je realizována díky štědrosti zahraničních i tuzemských dárců. Celkový objem obdržených a příslibených finančních prostředků na tuto pomoc je zhruba 17 milionů korun a pochází převážně od německých, amerických a švýcarských církevních organizací.

Jsmo realisté a víme, že válka nekončí. Chceme být připraveni i na další vlnu, která pravdě-

podobně přijde v souvislosti se zimou a zničením ukrajinské kritické infrastruktury. Již nyní proto plánujeme pokračování pomoci pro příští rok.

Po řadě rozhovorů s uprchlíky a koordinátory jsme našli oblasti, které chceme pokrýt v roce 2023. První oblast jsou ženy a děti, pro které budou vytvořeny tzv. „ženské kruhy“. Půjde o malá společenství žen a dětí, ve kterých jim bude poskytována potřebná krizová intervence, psychologická pomoc, vzdělávání v aktuálních tématech apod. Posílat je do specializovaných zařízení není úspěšné. Druhá oblast je cílena na samotné farní sbory, které jsou v důsledku války na Ukrajině zasaženy dopady energetické krize a souvisejícím enormním vzrůstem nákladů na

vytápění a ohřev teplé vody. V rámci této pomoci jim budou poskytnuty finanční příspěvky na úhradu nákladů spojených s energiemi tak, aby se snížila jejich ekonomická zátěž. V přípravě je i literární soutěž pro české a ukrajinské děti, která pomoc doplňuje.

Na závěr nezbyvá než poděkovat – nejenom stovkám z vás, kdo jste pomohli či pomáháte, sponzorům, partnerům, všem sborům, ale i ukrajinským uprchlíkům, kteří nám pomáhají chápat samou podstatu křesťanství, kterou je nezištná láska.

Martin Balcar, vedoucí tajemník ÚCK a vedoucí týmu „Ukrajina“

foto: ARO

REDAKCE

Slovo čtenářům

Projevená důvěra je vzpruha pro naši práci

Milé čtenářky, milí čtenáři, jsme rádi, že nás máte rádi.

Je pro nás jako redakci velkou vzpruhou, že v době, kdy obecně tištěná média strádají, můžeme pokračovat v předávání důležitého Božího poselství, dodávat naději, kultivovat mysl, podporovat společenství církve, inspirovat v duchovním životě.

Díky vám můžeme prohlubovat kontinuitu časopisu, který již za dva roky oslaví století své existence.

Kromě tradiční tištěné podoby časopisu je k dispozici také jeho elektronická verze. Aktuálně jsme spustili nový web, kde naleznete všechny novinky a další důležité informace.

Tištěná verze časopisu je však pro nás stále prioritní. Její příprava je náročná, a to nejen časově, ale především finančně. Přestože redakční rada pracuje bez nároku na honorář, z předplatného nelze ani zdaleka

pokrýt všechny náklady na provoz časopisu.

Po nesnadných rozvahách jsme se tedy rozhodli cenu předplatného zvýšit. Od příštího ročníku tak bude roční předplatné stát 450 Kč. Věříme, že změna není natolik výrazná, aby se časopis stal cenově nedostupným. Pro nás naopak představuje ona stokoruna navíc významnou úlevu v rozpočtu časopisu.

V předvánočním čase upozorňujeme také na možnost dárkového předplatného. Obdarovaný obdrží nejen roční předplatné, ale také dárkový certifikát. Časopis je vhodným darem i k dalším životním příležitostem – ke křtu dospělého, ke konfirmaci apod. Obdarovaný se pak z předplatného těší celý rok. V některých sborech je milou praxí věnovat předplatné časopisu jubilantům ve sboru nebo presbyterům.

Prosíme, připomeňte možnost předplatného ve svých sborech. Právě předplatitelé jsou totiž pro nás klíčoví. Budeme vděční také za případné rozšíření plakátů (na vyžádání zašleme, naleznete je také v sborové zásilce 10/2022).

Stávajícím abonentům prodloužíme předplatné automaticky. Zálohové faktury již s novou cenou jsme rozeslali během listopadu 2022.

I nadále také můžete libovolnou částkou přispívat na transparentní účet Českého bratra: 296800727/0300, variabilní symbol: 980103.

Chci vám tímto vyjádřit svůj velký dík za vaši přízeň. Vážím si veškeré podpory, kterou časopisu projevujete, ať už tu finanční, anebo v podobě vlídného slova.

S upřímnou vděčností

Adéla Rozbořilová, šéfredaktorka

KULTURA

Ego i nēcismus. Mladá výtvarnice zachytila současné modly

Autorka chce připomínat iracionalitu falešných bůžků

V úterý 20. září měla v Kristově kostele v Ostravě vernisáž malá, ale i z religionistického hlediska velice zajímavá výstava. Magdalena Šlahařová, studentka Fakulty umění na Ostravské univerzitě, zde vystavila pět svých obrazů, úmyslně vytvořených ve stylu slavného Mistra Theodorika, dvorního malíře Karla IV. Svému cyklu dala souborný název *Modly současnosti*.

Autorka výstavy se svými obrazy

„Snažím se o nastavení jakéhosi zrcadla, které by mohlo každému takovému ‚věřícímu‘ připomenout, že i jeho modla je v podstatě iracionální. Zobrazením model ve formátu relikviářů si

současně pohrávám s myšlenkou toho, co by asi viselo na zdech katedrál 21. století,“ vysvětlila autorka.

Magdalena Šlahařová (*2001, Ostrava)
Studentka 2. ročníku oboru Intermediální umění na Ostravské univerzitě, fakultě umění. Vystudovala Střední uměleckou školu v Ostravě. V roce 2017 autorka plakátu k divadelnímu představení „ZOB, ZOB, ZOBAN!!!“ (aut. Edvard Schifffauer). Dětského operního studia Národního divadla moravskoslezského. V roce 2020 vyšel její obraz *Pandemie podle Muncha* v českém výtvarném časopise Protimluv. V letech 2021–2022 spolupracovala s českou neziskovou organizací Respektuju, kde vytvářela ilustrace pro jejich příspěvky na sociálních sítích.

Forma byla inspirována malbami středověkých mistrů, konkrétně Mistrem Theodorikem a Mistrem třeboňského oltáře. Kromě zjevné

inspirace v kompozici a způsobu vyobrazování ikon převzala Šlahařová (např. pro Mistra Theodorika) i typický způsob přemalovávání barvou přes okraje rámu (v tomto případě pomyslného rámu) či přidání prvku typického pro relikviáře – relikvie. Každá z „ikon“ má tak svou vlastní relikvii v dolní části rámu, která nějakým způsobem zrcadlí charakter jednotlivých model – jedná se o kousek zrcadla, matcha prášek, minci, krystal a kus nepopsaného papíru.

Cyklus obrazů zpracovává pět různých „model“: víru ve zdravý životní styl, víru v úspěch a bohatství, víru v sebe samotného, víru v ezoterismus a víru v „něco nad námi, co ale určitě není Bůh“.

Autorka je členka ostravského evangelického sboru, proto také bylo nasnadě umístění výstavy přímo v interiéru ostravského Kristova kostela.
ostrava.evangelnet.cz/ARo, foto: archiv FS Ostrava

RECENZE

Broučku a cvoku přenáramný...

Nad knihou dopisů teologa Vladimíra Boublíka

Kdybych byl režisér, pravděpodobně bych chtěl po přečtení knihy dopisů česko-římského teologa, katolického kněze, exulanta a pedagoga Vladimíra Boublíka (1928 Mokrosuky – 1974 Klatovy) o něm natočit film. Proč, zeptáte se možná? Protože osobní historie teologa Vladimíra Boublíka je zároveň silným otiskem dějin poválečného Československa, českého, křesťansky orientovaného exilu v Itálii a také otiskem dějin měnící se římskokatolické církve. Ta se v dílu a postojích teologů, papežů a účastníků druhého vatikánského koncilu

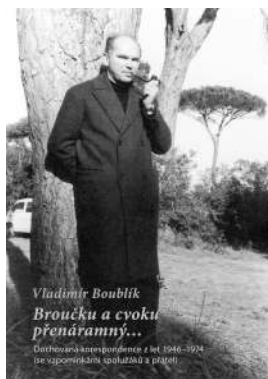
(1962–1965) rozhodla otevřít světu a v teologické oblasti mluvit napříště k lidem jazykem, jemuž budou rozumět.

Vladimír Boublík se narodil r. 1928 v Mokrosukách u Sušice. V devíti letech mu zemřel tatínek, a tak zůstal s maminkou a dvěma bratry sám. I díky přání své matky se rozhodl stát katolickým knězem. Vystudoval českobudějovické Jirsíkovo státní gymnázium, žil v tzv. malém semináři a v r. 1947 maturoval. Stihl ještě nastoupit do prvního ročníku kněžského semináře v Českých Budějovicích. Pokračování jeho studia v Římě, kam měl být poslán svým biskupem Josefem Hlouchem, se ale neuskutečnilo. ►

Vláda se totiž rozhodl zapojit se se svým gymnaziálním spolužákem, jedním z adresátů dopisů, Radomírem Klein-Jánským, do odbojové činnosti skupiny nazvané Erkvije. Její členové však byli záhy pozatýkáni a v soudním procesu odsouzeni k malým i velkým trestům. Vladimír Boublík dostal dva roky, které si odseděl na Borech a při nucených pracích v kaolince v Horní Bříze. Po propuštění musel zůstat v Plzni a pracovat ve Škodovce, odkud na podzim r. 1951 narukoval k vojenskému útvaru PTP ve Šternberku u Olomouce a na Libavou. Jelikož v něm ale nezhasla touha stát se katolickým knězem a jelikož se předtím dvakrát pokusil neúspěšně o útěk za hranice, 29. února 1952 využil příležitost a jako vojenský vězeň utekl shodou neuvěřitelných okolností – zázrakem – z budovy vojenské vazby a vydal se na cestu za svobodou. Po strastiplné cestě po Moravě a Čechách se mu podařilo přejít celé východní Německo, dojít do západního Berlína a posléze se dostat do československé kněžské koleje Nepomucenum v Římě. Po studiu na Lateránské univerzitě a necelých dvou letech kaplanské služby v Jižních Tyrolích si ho zpět do Říma vyžádal jeho profesor, rektor Lateránu Mons. Antonio Piolanti, a jmenoval ho svým asistentem. Díky Piolantimu mohl Vladimír Boublík dokončit doktorát, učit a později se stát řádným profesorem, v r. 1972 dokonce děkanem Teologické fakulty papežské univerzity. A hlavně se mohl pustit do teologického díla, které je dodnes v lecčem výjimečné.

Kniha 89 dochovaných dopisů, jejichž adresáty jsou Boublíkovi spolužáci Jan Šíma a Radko Klein-Jánský, jeho maminka, rodina a ostatní přátelé, pokrývá období od r. 1946 do jeho smrti v r. 1974. Boublík se v dopisech dotýká různých témat: Své cesty za kněžstvím, svých pochybností, svých lásek, svého

útěku, své práce na univerzitě, každodenních starostí, politické situace ve vlasti před a po r. 1948 a živě se zajímá o osudy těch, kteří zůstali v Československu nebo jako on odešli do exilu. Dopisy doprovází úvodní obsáhlá studie o jeho životě a bohatý poznámkový aparát, který čtenáři pomáhá s pochopením dané doby. Stěžejními tématy jeho myšlení je Boží předurčení, otázky spásy, smrti a věčného života. Celým jeho teologickým dílem i dopisy prostupuje to, co ve svém krátkém životě (zemřel ve 46 letech) hledal a po čem toužil – láska. I tu nakonec potkal. Poslední paradox jeho života se naplnil 25. září 1974, kdy se jeho život završil; ne však v milovaném Římě, nýbrž v prostém pokoji klatovské nemocnice a na malém venkovském hřbitůvku ve Zbynicích.

Kniha, která vychází dvacet tři let poté, co se jeho dopisy objevily, je důležitým svědectvím o člověku, o tehdejší době i o nás samých.

Zdeněk A. Eminger, teolog

Vladimír Boublík: Broučku a cvoku přenáramný.

Dochovaná korespondence z let 1946–1974.

Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury

2022, 336 s.

Poetická knížka o Haně

Jako prohlížení fotek z rodinného alba

Když v říjnu 2019 zemřela v sedmašedesátí letech Hana Jüptnerová, požádali příbuzní její kamarádku, německou básnířku a autorku této knížky, aby z velké krabice plné fotek pořídila výběr, který by použili pro vzpomínání při pohřebním rozloučení. Tak vznikla z hromady fotek nejen výstavka pro smuteční hosty, ale i nápad, který byl posléze přetaven v tuto knížku. Nazvána byla prostě – *Knížka o Haně* a obsahuje sedmašedesát poetických textů, inspirovaných fotografiemi z Hanina života.

Tina Stroheker se s Hanou přátelila poslední čtyři roky, předtím se neznaly. Přesto se této německé autorce podařilo vynést na světlo bohatý život Češky z Vrchlabí, obětavé matky, křesťanky, učitelky, disidentky a stavitelky mostů mezi Čechy a Němci. Jak sama autorka říká: I když použila všechna dostupná svědectví, nešlo jí o biografii, nýbrž o poetický portrét této nevšední ženy.

Jako malá se Hana s rodiči přistěhovala do Krkonoš, žili v domě po Němcích. Požár domu zásadně změnil její život – v osmnácti

letech ztratila rodiče i bratra. Sama se jako jediná zachránila skokem z okna. Odešla na studii, vystudovala češtinu a němčinu, působila jako učitelka, mezi přáteli ze studií měla mnoho osobností z disentu, a měla tudíž potíže. Činila troufalá rozhodnutí a nehodlala se ohnout. Vychovala dva syny a tři osvojené dcery, její malý byt ve Vrchlabí byl takový „průchodák“, nikdy nezamykala. Kdyby prý někdo něco potřeboval... Tak jsme ji mnozí znali z evangelického prostředí a víc se pak dočetli v nekrologu, který vyšel v Českém bratru 11/2019.

Listuji knihou – má střízlivou a vkusnou grafiku a je příjemná do ruky. Na dvoustraně je vždy vlevo fotka, vpravo text:

- Mladá učitelka němčiny. Snad ji vyfotil někdo z gymnazistů – stojí před tabulí, v ruce křídlo a hadr. Po smuteční řeči na pohřbu Pavla Wonky (vrchlabského rodáka, umučeného v komunistickém vězení) už smí učit jen němčinu. Co kdyby hodiny češtiny vedly k hlubším rozhovorům s mládeží, že...
- Na fotografii mladé matky s kočárkem a dvěma dětmi se vkrádá šedivá nálada komunistického Československa. Tušíme nelehký úděl ženy, která vychovává syny sama a je v hledáčku státní bezpečnosti...
- Foto s Václavem Havlem z revolučního roku 1989. Chtějí vsadit na pravdu a lásku. Radost a štěstí, konečně svoboda a velké naděje...
- Fotka z překladatelské kukaně se sluchátky, při tlumočení oběma směry, neviditelná. V soupisu jejích prací byly také církevní texty, kroniky, rozhovory se sudetskými Němci. Každému vnoučeti psala deníček společných zážitků. Mořila se s překladem *Evangelické mystiky* Petera Zimmerlinga... ►

- A samozřejmě rodinné foto. Například svatební fotka nejstarší schovanky. Je tu celá rodina – mladí, staří, děti. Prostě před herlíkovickým kostelem všichni pohromadě ...

- Sama ráda fotila a přikládala fotky do dopisů. Podzimní zahradu, pozdrav k prvnímu adventu, v době nemoci pohled z lůžka do otevřeného okna...

- A pár obrázků z poslední doby. V duchu citátu Jacka Londona: „Nebudu ztrácet dny snahou o jejich prodloužení.“ Po operaci dostává darem čtyři měsíce klidného života bez chemoterapie...

- Poslední fotka je z nemocničního pokoje. Lůžko a noční stolek. Na něm mobil, budík, skle-

nička. V šuplíku kapesníky a Bible. Jak málo nakonec člověk potřebuje...

Pokud hledáte vhodný vánoční dárek, je tato mimořádná knížka určitě dobrou volbou. Zachycuje zajímavou formou bohatý životní příběh, zároveň odráží historii druhé poloviny dvacátého a části jednadvacátého století přes objektiv fotoaparátu. Výběr fotografií a citlivě přeložené poetické a někdy až intimní texty vás vlídně a bez velkých slov provedou životem a zápasy neobyčejné ženy Hany Jüptnerové.

Tina Stroheker: Knížka o Haně. Přeložil Jonáš

Hájek. Praha, Kalich 2022, 160 s. Kniha vyšla

s laskavou podporou Česko-německého fondu

budoucnosti.

Daniela Ženatá

VÝSTAVA

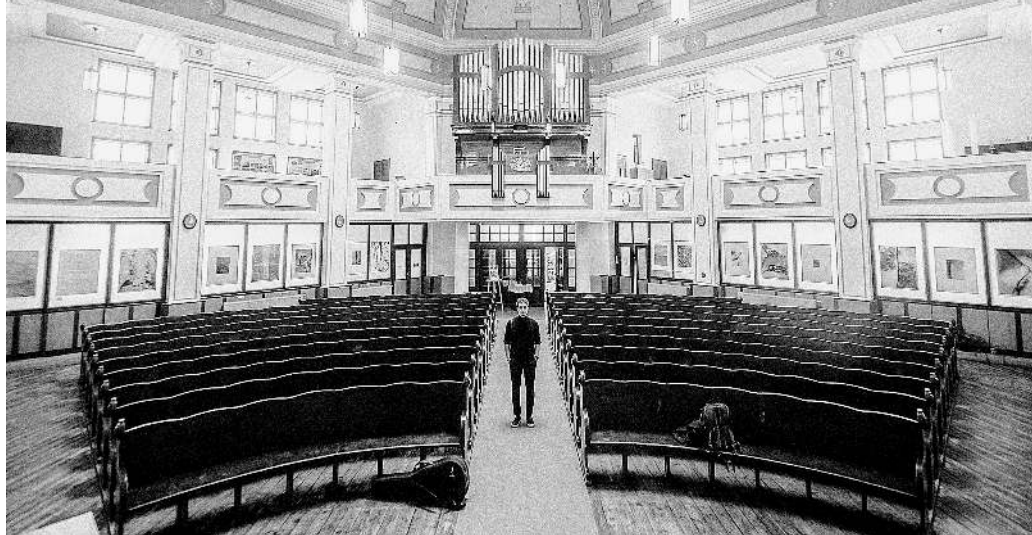
Fotografie Františka Plzáka vnesly do plzeňského kostela křehkost

Šetrnější způsob než jak si prohlédnout krajinu z nebe by už snad byl o ní jen snít. Taková možnost se naskytla všem těm, kteří během září či října tohoto roku zavítali do kostela západního sboru ČCE v Plzni, který představoval výstavu fotografií Františka Plzáka s příhodným názvem: Země z nebe. Příhodným mám na mysli to, že se nebe dotýkalo nejen téma samotné výstavy, ale z duchovního pohledu i výstavní prostor sám.

Série krajinných fotografií, pořízených dronem z ptačí perspektivy, nabízela nevídanou podívanou pro širokou škálu diváků. Velkoplošné tisky nechali vyniknout nejmenším detailům, díky kterým si mohli i ti nejmenší návštěvníci výstavu zpříjemnit hledáním drobných

živočichů, které se Františkovi na několika fotografiích podařilo zachytit. Příznivce abstrakce a nejednoznačného obsahu mohlo zase potěšit, jak snadno bylo možné na mnohých fotografiích oprostit oko od známého či zažitého vnímání krajiny. Prostoru pro vlastní interpretaci

a imaginaci se meze tudíž rozhodně nekladly. Výstavu zahájily bohoslužby Ondřeje Pellara za hudebního doprovodu Es bandu a úvodního kurátorského slova Kristýny Černé. O výstavu se dále zasloužil také kurátor sboru Jiří Stočes, který ji zaštiťoval od začátku do konce.

Pro ty, kteří nestačili nebeskou výstavu v Plzi ani navštívit a tvorba Františka Plzáka by je i tak zajímala, je možnost navštívit jeho webové portfolio www.frantisekplzak.com nebo jeho facebookovou stránku František Plzák – Photo & Video.

Kateřina Černá, foto: František Plzák

POSLEDNÍ SLOVO

Už ne vlažní

Uřité etapy v mém životě jsem schopen aspoň trochu popsat podle událostí v rodině. Například narození, úmrtí a stěhování tvoří chatrnou osnovu toho, co uplynulo, a je pryč. No, hodně si pamatuji také podle aut, která jsme měli. A sem tam podle nějaké sportovní události. Třeba, že v roce 1970 bylo finále mistrovství světa ve fotbale Brazílie – Itálie a byl to moc pěkný fotbal. Vzpomínáte, vidíte, že se hrálo v Mexiku, skončilo to 4:1 pro Brazílii, a zápas písal rozhodčí Glöckner z NDR. Kdybych však nebral v potaz tato osobní data, ale pouze to, co se dělo ve společnosti, tak třeba patnáct let v období let 1972 až 1987 – přátelé, ani tuk.

Vzpomínám si, že jsme v té době v církvi často opakovali, že lidé jsou lhotejní, a kéž by nebyli.

A v té lhotejnosti čas plynul a my jsme nebyli ani studení, ani horcí, spíše takoví vlažní. Podle Zjevení 3,16 vhodní tak akorát k vyplivnutí. Je advent roku 2022. A je to jinak. Vlažných je nás málo. Jsme rozpálení do běla, když někdo začne povídat, že ono to není tak jasné, kdo za válku na Ukrajině může. Mrzneme na kost s těmi, kdo se v Kyjevě a na jiných místech nemají jak zahřát. A chlad důsledků války cítíme taky a staráme se, jak si teplo opatříme my.

Lhotejnost nám vadila. Šup, a je pryč. Není.

No, nevím, co z toho plyne. Jen jsem si říkal, že je možná dobré na tuto změnu upozornit. A o to dychtivěji čekat naději, která přichází do tohoto světa, ačkoli není z tohoto světa. Ještě že tak.

Daniel Ženatý

Jedno jsme v Duchu svatém.

Ekumenická modlitba smíření studentů pražských teologických fakult (Praha – Bílá hora, 6. 11. 2022)

foto: ARO

Evangelický měsíčník

ČESKÝ BRATR

vydává Českobratrská církev evangelická

REDAKČNÍ RADA

Šéfredaktorka:

Adéla Rozbořilová

Jazyková redaktorka:

Jana Plíšková

členové: Jiří Hoblík, Jiří Hofman,

Jana Hofmanová, Ondřej Kolář,

Jaroslav Pechar, Lenka

Ridzoňová, Adam Šůra

NA OBÁLCE

z ekumenické modlitby Taizé

foto: ARO

REDAKČNÍ UZÁVĚRKA

Uzávěrka lednového čísla

je 18. 12. 2022.

BANKOVNÍ SPOJENÍ:

číslo účtu: 179521067/0300

IBAN: CZ93

03000000000179521067

DISTRIBUCE PRO

ZRAKOVĚ POSTIŽENÉ

elektronicky a ve zvukové

podobě: Diakonie ČCE,

Klimentská 18, 110 05

Praha 1, tel.: 222 316 306,

732 324 956

e-mail: szp@scps.diakonie.cz

TISKNE

OPUS v.d.i.

Janáčkovo nábřeží 1075/27

150 00 Praha 5

ČASOPIS

(ev. č. MK ČR E810), vychází 12×

ročně, jednotlivá čísla 45 Kč

roční předplatné 450 Kč

do zahraničí 1300 Kč

Informace o předplatném podá,

objednávky rozšiřuje

(i do zahraničí) redakce.

ADRESA REDAKCE

Jungmannova 9, p. p. 466,

111 21 Praha 1,

tel.: 224 999 236,

e-mail: ceskybratr@e-cirkev.cz,

Facebook: Český bratr,

instagram.com/ceskybratr

www.e-cirkev.cz

/ Co děláme / Média /

Církevní tisk / Český bratr

www.ceskybratr.cz

- listovací aplikace

- audioverze

- řazení podle rubrik

- odkazy na jednotlivé příspěvky

V příštím roce se budeme věnovat tematickému cyklu s názvem *Praxe víry*.

ISSN 1211-6793

DEN OTEVŘENÝCH DVĚŘÍ

na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy

Prezentace bakalářských a magisterských studijních programů

- Sociální a pastorační práce
 - Teologie křesťanských tradic
 - Evangelická teologie / Protestant Theology
-
- Komunitní krizová a pastorační práce – Diakonika
 - Teologie – Spiritualita – Etika
 - Evangelická teologie / Protestant Theology

V pondělí 23. ledna 2023, od 10.00 hodin

Adresa: Černá 646/9, 110 00, Praha 1

Přihlášky ke studiu přijímáme do 31. března 2023

etf.cuni.cz

facebook.com/etfuk

@etf_cuni

Hle, panna počne
a porodí syna a dají mu
jméno Immanuel, to jest
přeloženo: Bůh s námi.

Mt 1,23

**PŘEJEME VÁM, AŽ I V NADCHÁZEJÍCÍM ROCE
POCIŤUJETE BOŽÍ PŘÍTOMNOST.**

**ČESKÝ
BRATR**

Na velká přání je tu Krabice online

**Díky vašemu daru budeme moci
pomáhat dětem z rodin v nouzi
nejen o Vánocích.**

www.krabiceonline.cz

← zkratka na naše stránky

Pomoci můžete také zasláním dárcovské SMS ve tvaru DMS KRABICEODBOT 90 na číslo 87777.
Cena DMS je 90 Kč. Diakonie ČCE obdrží 89 Kč. Více na www.darcovskasms.cz